Ára: 20 fillér

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház) Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XX. évf. 236. sz. 1943. október 19 kedd

Előfizetési ár: havonta 5.20 P, negyedévre 15.— pengő. — Egyes szám ára: hétköznap 20 fillér, vasárnap 40 fillér.

A MOSZKVAI ÉRTEKEZLET KÜSZÖBÉN

Hull amerikai külügyminiszter, Eden angol külügyminiszter Teherányon át útban vannak Moszkva felé ~ Washington politikai kérdésekre, határmegvonásokra fekteti a fősúlyt, Moszkva a háború megrövidítését akarja

Fokozódik az orosz offenzíva hevessége, fokozódik a német védelem ellenállása ~ Az utóbbi időben már nincs szó elszakadási mozdulatokról — hangoztatják Berlinben

Véres utcai harcok voltak Melitopolban

A keleti fronton a szovjet hadvezetősége tovább folytatja erőfeszítéseit, egyre-másra újítja meg tömegtámadásait. Mindenáron frontáttörést, sőt talán döntést akar elérni, de ezirányú kísérletei meghiúsultak.

Berlini jelentés azt hangoztatja, hogy bár a keleti arcvonalon jelenleg mindenütt esős idő uralkodik, ami természetesen nem feltétlenül jelenti az esős évszak beállását, az orosz offenzíva hevessége napról napra fokozódik. A makacs orosz erőfeszítésekkel szemben a német védelem is hasonlóképpen fokozott ellenállást tanusít. Német részről utalnak arra, hogy az utóbbi két hét óta a német hadijelentésekben már nincs szó elszakadási hadmozdulatokról. A szovjet tehát nem tudta támadási céljait elérni. Az Azovi-tengertől északra minden orosz támadást sikerült visszaverni és az arcvonal középső szakaszán Csernigovtól északnyugatra és Szmolenszktől nyugatra, valamint Velikije Luki térségében a vasáraap megújított áttörési kísérletek is eredménytelenek maradtak. A küzdelem csupán Kremenjcsuktól délkeletre nem dőlt még el, ahol vsárnap rendkívül heves harcok tomboltak.

HIHETETLEN EREJŰ HARCOK

Mint a Interinf tájékoztatása mondja, a keleti arcvonal déli és középső szakaszán fellángolt nagyszabású harcok Dnyepropetrovszktól északnyugatra, Kievtől északra és Nevel vidékén vasárnap is hihetetlen keménységgel és erővel folytak. Dnyepropetrovszktól északnyugatra a szovjet harcvezetés legalább húsz lövészhadosztályt és sok páncélos dandárt dobott a harcba, hogy a német arcvonalat sarkaiból kiemelje. A német kötelékek a számszerint nagy túlerőben levő szovjet erők elől kitértek és így megakadályozták a bolsevisták tervezett áttörését. Ugyancsak ezen a szakaszon 43 szovjet páncélost semmisítettek meg a német kötelékek és egész lövészezredeket tizedeltek meg.

Az Azovi-tenger és a Dnyeper könyök között az arcvonal déli szárnyán aránylag nyugalom volt. Ezzel szemben Melitopolnál a bolsevisták makacs kitartással támadtak. A Melitopol romjai közé behatolt néhány harci csoportot a német védők az utolsó emberig megsemmisítették, a többi előretöréseket is megállították. Melitopol és Zaporozsje között a német záróreteszek gránátosai minden tömegtámadást visszavertek és húsz páncélost elpusztítottak. A Dnyeper középső folyásánál élénk harci tevékenység volt. A bolsevisták többször megkísérelték az átkelést, de ezeket a kísérleteket visszaverték. Kievtől északra a bolsevisták egy nagyobb hídfőállásból indultak támadásra délnyugati irányban. A német zárókötelékek ezt a támadást néhány km-nyi előretörés után felfogták. A harcok ezen a szakaszon még folynak.

AZ OLASZ ARCVONALON

a Volturno szakasz déli részét kivéve, nem került sor élénk harci tevékenységre. Német részről megállapítják, hogy az előző napok igen nagy veszteségei után, amelyeket részben a terep nehézségeire lehet visszavezetni, az angol és amerikai haderők részéről újabb átcsoportosítások váltak szükségessé.

A BALKÁNI INVÁZIÓ LEHETŐSÉGE

egyre inkább felmerül. Stockholmba érkezett értesülések szerint szövetséges katonai szakértők körében mindinkább előtérbe kerül az a kérdés, vajjon a legközelebbi időben nem közeledik-e az az időpont, amidőn az angolok és amerikaiak olaszországi hadműveleteit összhangba hozzák a balkáni invázióval.

A „Socialdemokraten" tudósítója szerint a szövetséges katonai hírmagyarázók nagy figyelmet szentelnek az angolszász csapatok délolaszországi fokozódó nyomásának. Szövetséges körökben erősödik az a benyomás, hogy végéhez közeledik az angolszászok előkészülete a balkáni invázióra.

Arra számítanak, hogy a középkeleti 9. angol hadsereg a lengyel egységekkel együtt, valamint Patton tábornok parancsnoksága alatt a 7. amerikai hadsereg készenlétben áll az invázióra. Patton hadserege a 8. brit hadsereggel résztvett Szicilia megszállásában, azóta azonban nem lehetett róla hallani mindaddig, amíg az a meg nem erősített közlés látott napvilágot, hogy a hadsereg első hadosztályai Allon tábornok parancsnoksága alatt egy héttel ezelőtt Olaszország keleti partján partraszálltak. Szövetséges körökben azt hiszik, hogy Clark tábornok lesz a balkáni angol-amerikai inváziós csapatok parancsnoka.

A MOSZKVAI ÉRTEKEZLET

kezdetét október 17-re, vasárnapra tették, de most már kiderült, hogy ez a dátum nem felelt meg a valóságnak. Az értekezlet még nem ült össze, Hull és Eden csak most vannak útban Moszkva felé.

A teheráni rádió közlése szerint Eden brit külügyminiszter és Cordell Hull, az Északamerikai Egyesült Államok külügyminisztere vasárnap Teheránba érkezett. A két külügyminiszter útban van Moszkva felé.

Hull amerikai külügyminiszterrel együtt érkezett Irán fővárosába Harriman, az Egyesült Államok új moszkvai nagykövete is. A teheráni rádió közölte végül, hogy Eden megbeszéléseket folytatott az iráni miniszterelnökkel.

Zürichen át érkezett újabb jelentés szerint a moszkvai értekezlet szerdán vagy csütörtökön kezdődik.

A Moszkvából érkező jelentések, hogy első és legfontosabb programpontként a háború megrövidítésének kérdését kell megvitatni, Londonban nem keltettek csodálkozást. Azzal azonban számolnak, hogy ezek Amerikában bizonyos elhidegülést okoztak, mert a tárgysorozat összeállítása során kitünt, hogy Washington a politikai kérdésekre, a határok megvonásának kérdésére és a három ország háború utáni problémáira helyezi a főhangsúlyt, míg Moszkva azt akarja, hogy mint legfontosabb kérdést, a háború megrövidítését tárgyalják. Mindamellett Londonban ezeket a nézetkülönbségeket nem tekintik áthidalhatatlanoknak.

Mint jelentik, kedden Londonban közös egyezményt fognak aláírni, amelynek értelmében az oroszországi szállításokat lényegesen fokozzák. Ezenkívül jegyzőkönyvet írnak alá a Nagybritannia, Egyesült Államok, Kanada és a Szovjetunió között korábban létrejött egyezmény meghosszabbításával kapcsolatosan. A megegyezés értelmében a Szovjetunió számára igen nagyszámú vadászgépet és bombavetőgépet, továbbá rezet, horganyt, nikkelt, aluminiumot és szerszámgépeket szállítanak. Ezenkívül valószínűleg megállapodás jön létre az oroszországi élelmezési nehézségek leküzdésére és a szövetségesek kanadai búzát, zsírt és konzervkészleteket szállítanak.

A LEGELLENTÉTESEBB VÉLEMÉNYEK ÉS TALÁLGATÁSOK

előzik meg a moszkvai értekezletet a nemzetközi sajtóban. A londoni „Times" hosszú vezércikket szentel a kérdésnek, hogy mi lesz Moszkvában és többek között ezeket írja: A szovjet kétségtelenül értésére fogja adni látogatóinak annak sürgős szükségességét, hogy a szövetségeseknek fokozni kell erőiket és ki kell terjeszteniök offenzívájuk kereteit Európában. Talán nem valószínű, hogy az értekezleten a határok megállapításáról is tárgyalnak. Nem jött el még annak pillanata, hogy a közép- és déleurópai határok kényes kérdéséhez nyuljanak. Sürgősebb ennél azokkal a gazdasági kérdésekkel foglalkozni, amelyek Európának hosszú időtartamra való helyreállítására irányulnak. Oroszországnak fontos érdeke az európai helyreállítás. Ha Európában biztonságot akarunk és a közös cselekvés rendszerének szilárd alapján kell nyugodnia és az egyetemleges felelősség elveit is az új gazdasági rendhez kell alkalmazni.

A „Yorkshire Post" is a katonai kérdések megbeszélését tartja fontosnak. A határok kérdésével kapcsolatban azt mondja a lap, hogy például a balti államok kérdésében a szovjet bizonyára nem tűr majd külső befolyást.

A második arcvonal és a keleteurópai kérdések egyformán fontosak — írja a „Newyork Times". A hármas értekezletről a Pravdában és az Izvesztijában megjelent cikkeket az amerikai sajtó kevéssé kommentálta — mondják a Stockholmba érkezett hírek. A Pravdában a balti államokról megjelent nyilatkoztokat — írja a „Svenska Dagbladet" levelezője — egyes körök úgy magyarázták, hogy ez a kérdés már el van döntve.

A „Newyork Times" bizonyos derűlátással ír a értekezlet kilátásairól. A lap emlékeztet az Atlantic Chartára és azt mondja, hogy a szövetségesek az alapvető elvekben már megegyeztek. Fennmaradnak azonban még fontos kérdések és ezeket Moszkvában kell megoldani.

Ami a második arcvonalat illeti, Eden és Hull feladata lesz megmagyarázni Sztalinnak, hogy a szövetségeseknek nem kevésbbé jelentős a második arcvonal, mihelyt a helyzet ezt lehetővé teszi. Lehetséges, hogy Sztalin már most tisztában van azzal, hogy a második arcvonalról való sok beszéd csak hírverési célokat szolgál. Oroszország keleteurópai politikájának kérdése — hangoztatja tovább a lap — nem kevésbbé jelentős, mint a második arcvonal kérdése. Itt nem Oroszország határairól van szó, hanem egész nemzetek sorsáról. A lap végül figyelmezteti az értekezlet résztvevőit, tartsák szemük előtt az egyenetlenség következményeit.

TÖRÖKORSZÁG

feszült várakozással tekint a moszkvai értekezlet elé, mert mindinkább nyilvánvaló, hogy a török külpolitika alakulása szoros összefüggésben van az angol szovjet viszony fejlődésével. Amikor a török fővárosban azt hangoztatják, hogy ez év végig a háború sorsának irányában *döntő elhatározások lesznek*, feltétlenül arra is kell gondolni, hogy Törökország is döntések elé kerülhet. Nem vitás, hogy Törökország minden igyekezetével azon van, hogy *fenntartsa eddigi semlegességi politikáját* s kívül akar maradni a háborún, feltehető azonban hogy a nemzetközi politikai és háborús helyzet olymódon is alakulhat, hogy a török nemzeti célok szolgálata szükségessé teheti a mostani álláspont revideálását,

FONTOS TUDNIVALÓK

A mező-, kert- és erdőgazdaságban alkalmazott éves gazdasági cselédek, idénymunkások és sommás idénymunkások kedvezményes ruhaellátása. (7).

TÓKÉS FOTO
MŰVÉSZI KÉPET KÉSZIT

— Az idegrendszer krónikus megbetegedéseinek kezelésében a régóta bevált, tisztán természetes „FERENC JÓZSEF" keserűvíz használata sok esetben elengedhetetlenül szükséges, mert ez a bélkürítést csakhamar szabályozza, a gyomoremésztést előmozdítja és az egész anyagcserét fokozza. Kérdezze meg orvosát!

mert természetes, hogy egy ország politikájában *a semlegesség nem cél, hanem csak eszköz* és a török érdekek szabják meg, hogy milyen legyen a török-közt társaság külpolitikai magatartása. A törökök számára ma Moszkvának a jövő Európára vonatkozó tervei jelentik a legfőbb kérdést. A török sajtó a *legnagyobb óvatosság és bizalom hangoztatásával* közli és kommentálja a Szovjettel kapcsolatos híreket, ugyanakkor pedig megértést igyekszik tanusítani az angolszászok háborús erőfeszítései és háború utáni tervei iránt.

A török vezetők felfogása szerint a mai nemzetközi helyzetben *ilyen állásfoglalást ir elő Törökország érdeke.*

Német hadijelentés

A német véderő főparancsnoksága közli:

Az Azovi-tengertől északra erősebb ellenséges gyalogsági és páncéloskocsi támadásokat visszavertünk. **Kremencsugtól délktletre csapataink egész nap súlyos elhárító harcokat vívtak erős támadó erőkkel szemben.** Itt tegnap további 43 páncélost lőttünk szét. Egy német páncélos hadtest Hossbach altábornagy vezetése alatt **kétheti küzdelemben egy veszélyes ellenséges betörést hiusított meg a Pripjet torkolatánál és ellentámadással két lövészhadosztályt és egy páncélos dandárt megsemmisített.** Az ellenség 3500 megszámolt halottat vesztett, azonkívül közel 2000 foglyot, 200 löveget, nagyszámú páncélkocsit, páncéltörő puskákat, gránátvetőket és egyéb nehéz és könnyű gyalogsági fegyvereket.

A középső arcvonalon a szovjet Csernigovtól északnyugatra és Szmolenszktől nyugatra folytatta többszöri áttörési kísérleteit és nagy erőkkel támadta állásainkat Velikije Lukitól délre is. Az ellenséget kemény küzdelemben ellentámadással visszavertük, a helyi betöréseket elreteszeltük. A Schlemmer altáborngytól vezetett 134. számú gyalogos hadosztály különös elismerést érdemel kiváló magatartásáért a Gomeltől északra vívott nehéz harcokban.

Dél-Itáliában a nyugati és középső arcvonalszakaszon csak egyes helyeken voltak helyi ütközetek. Brit és északamerikai erőknek a Volturno-ívben végrehajtott előretöréseit visszavertük. Az előző napok harcaiban csapataink többszáz brit és északamerikai hadifoglyot ejtettek.

A német harci repülők bombatalálatokat értek el egy ellenséges cirkálón a Földközitenger keleti részén.

Az elmúlt éjszakán néhány ellenséges gép csekélyszámú bombát dobott le a birodalom nyugati és északi területén.

A német légi haderő tegnap napközben és éjjel Dél-Angliában, különösen Londonban jó eredménnyel támadott egyes célpontokat. Egy repülőgép nem tért vissza. (MTI.)

A Nevel ívben is heves harcok voltak

Berlin, október 18. Az Interinf a keleti arcvonal középső és északi szakaszáról ezeket jelenti: Szozs mellett a bolsevisták folytatják kétségbeesett áttörési kísérleteiket új hídfők létesítése érdekében. Azonban hiába vetettek be újabb és újabb tartalékokat, a próbálkozás a német tüzérség pontos tüzelése már a kiindulási ponton meghiusította. A német állások csapatai ugyanakkor részben közelharcban, kézigránátokkal és puskatussal megtisztították állásaik előterét, úgyhogy a főarcvonal az egész szakaszon szilárdan német kézen maradt. A Szmolensz—orsai országút mentén a szovjettámadások nagyon súlyos veszteségei következtében csökkentek. Az ellentámadásokat legtöbbször, már a kiindulásoknál sikerült szétverni. A Nevel ívben a bolsevisták a német arcvonalat déli irányban akarták feltépni. Átmenetileg sikerült is nekik egy mélyebb betörés. A német gyalogos és páncélos kötelékek, különösen a rettegett Tigris ailakulatok lendületes ellentámadással betömték a betörést és az ellenség kétczernél több halottat hagyott hátra A német páncélos kötelékek 18 szovjet páncélost, hat nehéz üteget, ugyanannyi sorozat ágyút 14 páncélelhárító löveget, — húsz nehéz gránátvetőt pusztítottak el. A Nevel-ív északi szakaszán is folytatták a bolsevisták erős támadásaikat, de ereménytelenül. A Stormovichok bevetése sem segítette előbbre az ellenség támadásait. A légelhárító tüzérség 12, a német vadászok pedig Stormovichot lőttek le. A német vonalakat mindenhol szilárdan tartottuk Az északi szakaszon a német ütegek nagyobb csapatgyülekezéseket vertek szét, ugyanakkor menetoszlopokat vettek tűz alá. A szovjetcsapatok itt csak kisebb összefüggéstelen támadásokra vállalkoztak, melyek már a német állások előterében összeomlottak. Az időjárás fokozódó rosszabbodásának következtében a német légi haderő tevékenysége, de a szovjet repülők vállalkozásai is csökkentek. (NTI.

Az olaszországi német főparancsnokság a vatikáni helyzetről

Zürich, okt. 18. (MTI) Chiassóból jelentik: Az olaszországi német főparancsnokság a következőket közli:

A pápa tevékenysége semmiképen nem ütközik akadályozásba. Közlekedése a világ többi részével, valamint a Vatikán posta- és távíróösszeköttetése nem szenved korlátozást. A Szt. Péter székesegyház látogatóinak ellenőrzését a Vatikán maga vezette be. Ezt az ellenőrzést a pápai gárda végzi.

A német katonák, akik csoportokban látogatják meg a híres műkincseket, küön tolmácshoz fordulhatnak. Vatikánvárosban továbbra is a pápai katonaság látja el szolgálatát.

Ádáz harcok a Volturnónál

Washington, október 18. A szövetséges csapatok előnyomulása a Volturnónál nem tömegrohammal megy végbe, hanem minden lépésnyi előrenyomulásért súlyos és kemény harcot kell vívni, — mondotta egy amerikai hírmagyarázó a rádióban, az olaszországi helyzetről szóló beszámolójában. A szövetségesek előnyomulása nagy nehézségekbe ütközik. A német nehéztüzérség, — amelynek állásai továbbra is a folyó északi partján vannak, a szövetségesek állásait napok óta pokoli tűzzel árasztja el.

A németek csak kissé vonultak vissza, ha visszavonulásra egyáltalán sor került. Bombayető repülőgépei pedig nagy erővel igyekszenek továbbra is szétrombolni a szövetségesek pontonhídjait, amelyeket a Volturno folyón építettek.

Berlin, október 18. A Volturno völgyében éppen úgy meghiusultak az összes fegyverek bevetésével napokon át erőltetett angolszász áttörési kísérletek, mint az Apenninekben végrehajtott átkarolási mozdulat — szögezték le berlini katonai körökben az olasz hadszintér helyzetével kapcsolatban. Az ellenség alig akadályozza a német csapatokat, amelyek tervszerűen hajtják végre elszakadó mozdulatukat Capuánál s az Auennineken átvezető hegyi műút mentén.

A hegyek között a német csapatok igen kedvő új állásokat tudnak kiépíteni s itt akarják bevárni a lassan utánuk nyomuló angolszász csapatokat. Az Apenninhegyi műút szűk hágóiban, a Volturno folyótól északkeletre német részről oldaltámadásokat hajtottak végre, s miután az angolszászoknak a hegyek között nem volt lehetőségük kitérésre, védtelenül ki voltak téve a német ütegek tüzének és a német csatarepülőgépek bombatámadásainak. A veszteségek hír szerint igen súlyosak voltak.

Az Adriai tenger partvidékén a harcok ellanyhultak. Larino-térségében a német ütegek sikeresen leküzdöttek egy angol hídverő vállalkozást.

Két német hadosztály Fiumében

Ankara, okt. 18. A barii rádió szerint két német hadosztály érkezett Fiumèba, hogy a Balkánon nagyszabású vállalkozásba fogjon. (MTI)

„Derűlátóbb hangok" a moszkvai értekezlet előestéjén

Stockholm, október 18. Londonból jelentik: A hármas értekezlet előestéjén Londonban és Washingtonban, valamint Moskvában is valamivel derűlátóbb hangot ütöttek meg. A három résztvevő állam fővárosaiban hangsúlyozzák az együttműködési készséget és utalnak arra, hogy valamennyiök jóakaratával a legnehezebb problémákat is meg lehet oldani. Nyilvánvalóan nem akarják megmérgezni az értekezlet légkörét és Londonban, valamint Washingtonban figyelnek arra, hogy kíméljék Moszkva jelentőségét. (MTI.)

A svéd képviselőház titkos ülésre ült össze

Stockholm, okt. 18. Hétfőn tartotta a svéd parlament az őszi ülésszak első ülését. A képviselőház megnyitó ülésén hivatalosan bejelentették, hogy Sybilla hercegnőnek, Gusztav Adolf herceg, leendő trónörökös feleségének leánya született. Néhány formaság elintézése után *a képviselőház titkos ülésre ült össze.*

A felsőház megnyitó ülésén szóbahozták *az idegen futárrepülőgépek kérdését*, amely már hosszabb ideje foglalkoztatja a svéd közvéleményt.

A svéd ellenzéki sajtó egyrészt nemrégen azt állította, hogy különféle hadviselő hatalmak futárgépeit a svéd hatóságok nem részesítik azonos bánásmódban. A svéd külügyminisztérium közleményt adott ki a kérdésben és nyomatékosan hangsúlyozta, hogy *Svédország nem tesz különbséget az egyes hadviselő hatalmak futárrepülőgépei között.*

A vita azonban a hivatalos közlemény kiadása után is folytatódott és később a parlamentben is kitértek rá, főleg Sköld hadügyminisztert támadták ezzel kapcsolatban. A hadügyminiszter hétfőn a képviselőház ülésén nagy okmánycsomóval jelent meg és politikai körökben ebből a körülményből következtetnek arra, hogy milyen kérdést tárgyaltak a titkos üléesn.

Áthelyeztem órás üzletemet Csapó utcáról Piac-u. 69. alá Megyeházzal szemben
Pigniczky István

„A folyók csatája"

Lisszabon, okt. 18. Egy angol haditudósító szerint a »folyók csatája« vár a 8. hadseregre.

Ez a csata bevezetője lesz a Rómáért, Pescaráért és Anconáért vívandó harcnak.

A németek lázasan építik védelmi rendszerüket a Trignofolyam mentén, amely tíz mérföldnyire van Montgomery állásaitól, valamint a még tíz mérföldnyire hátrább levő Sangro folyásánál. Az új német védelmi vonal felmetesen erős. A hegyekből lerohanó Trigno és Sangro erősen megduzzadt az állandó esőzések következtében s könnyen védhető. (MTI)

A magyar véderő bizottság ülést tart

Budapest, október 18. A Ház véderő bizottsága *október 21-én ülést tart, amelynek tárgya a honvédelmi miniszter tájékoztatója.*

Raeder főtengernagy és Meissner miniszter elutazott Budapestről

MTI jelenti: Raeder birodalmi főtengernagy és Meissner államtitkár háromnapos budapesti tartózkodás után hétfőn délben 12 órakor Budapestről elutaztak. A budaörsi repülőtéren búcsúztatásukra megjelent a Kormányzó Úr Őfőméltósága megbízásából vitéz Gerlóczy Gábor ezredes, elsőszárnysegéd és a miniszterelnök képviseletében Szép László miniszteri osztályfőnök.

—ooOoo—

Donald Nelson Sztalinnak ajándékozta pipagyüjteményét

Bern, okt. 18. Moszkvai jelentés közli, hogy Donald Nelson amerikai hadifelszerelési vezető megbeszélése Sztalinnál több, mint másfél óráig tartott. Ez a megbeszélés kizárólag személyes ügyekben történt, ami kitűnik abból a hírből is, hogy Donald Nelson, aki szenvedélyes pipázó, Sztalinnak ajándékozta értékes pipagyüjteményét. (Bud. Tud.)

—ooOoo—

Ujabb elsötétítés Szófiában

Szófia, okt. 18. (MTI) A szombatról vasarnapra virradó éjjel Szófiában ismét elsötétítés volt 11 és 12 óra között ellenséges repülőgép ismételten elrepült Szófia fölött. A légvédelmi tüzérség több tucat lövést adott le.

Sforza és Marty Algirban

Zürich, okt. 18. Mint az United Press jelenti, Sforza gróf hétfőn Londonból, ahol Edennel és Churchillel tárgyalt, Algirba érkezett. (MTI)

Algir, okt. 18. Andre Marty, az ismert francia kommunistavezér volt képviselő Moszkvából jövet repülőgepen Algirbe érkezett. Marty a francia összeomlás után menekült Moszkvába. — (MTI)

Felrobbant cigarettatárca

Bukarest, okt. 18 (MTI) A román lapok beszámolnak arról, hogy egy brailamegyei községben egy földmíves a falu főutcáján egy cigarettatárcát talált. Felvette, fel akarta nyitni, mire a tárca felrobbant. *A földmíves mindkét kezét könyökből leszakitotta és teste egyéb részein is súlyos sérüléseket okozott.* A földmívest súlyos állapotban kórházba szállították. A vizsgálat megállapította, hogy a cigarettatárcát, mint már hasonló tárgyakat is, ellenséges repülőgépről dobták le.

Stockholm, október 16. Londoni hivatalos körökben azokkal a híresztelésekkel kapcsolatban, — hogy a Baleári szigeteket a szövetségesek rendelkezésére bocsátják, azt az értesülést szerezte, hogy ebben az ügyben nem voltak megbeszélések a szövetségesek és Spanyolország között.

Téliruhaneműeket tartalmazó csomagok a hadműveleti területre ujból küldhetők

A hadműveleti területen levő honvéd és munkaszolgálatos egyének részére téli ruhaneműt és ovodikkeket tartalmazó csomagok küldését honvéd vezérkar főnöke ujból engedélyezte.

1. Minden egyén részére egy darab csomag adható fel.

2. A feladás ideje október 25-től november 6-ig bezárólag Budapesten csak a Budapest 72 (Verseny u. 1.) és a Budapest 52. (Vilmos császár-ut 16. sz.) postahivatalokban lehet feladni. Ilyen csomagokat azonban vidéken bármely postahivatalnál, de csak a délelőtti órákban, 13 óráig.

3. A csomagok felső sulyhatára 10 kilogramm.

4. A csomagokban kizárólag csak téli ruhaneműk, vagy ovodikkek küldhetők: ujjas, irhamelleny, pekecs, téli ing, bundabélés, téli alsónadrag, téli harisnya, kapca, kesztyű, szörme, kötött hasköto, térdmelegito, ermelegito, fülvédo, nyaksál, takaro, meleg sapka, kucsma, hosapka, csizma, cipo, melegito készülék hopalack, egyéb dolgokat nem szabad csomagolni. Nem küldhetők a csomagokban levelek sem.

5. A csomagokat a feladas alkalmával nyitva kell bemutin, hogy felvevo postaalkalmazott azok tartalmat ellenorizhesse.

6. A csomagok burkolata csak zsák, vagy tartos vászon lehet, amelyet a tartalom ellenőrzése után kell lezárni.

7. A csomagokat tábori dijnak megfelelően dijazzák. Nyomatékosan felhivjak a közönség figyelmet, hogy mind a csomagolásnál, mind a csomagok olvashatóan valo cimzesenel mindenki gondosan járjon el és a csomagok cimlapjának másolatát, valamint a tartalomról egy jegyzéket a csomagban helyezzen el, mert csak igy biztositható, hogy a csomagok ep allapotban és késedelem nélkül kerulnek a cimzetthez.

A téli ruhanemü csomagok feladasahoz kék belyegjegy, vagy pedig külön engedély nem kell. A munkaszolgálatosok hozzátartozoinak figyelmet felhivjak, hogy csak azok részére adjanak fel téli ruha tartalmu csomagot, akiknek tabori posta szamát megkapták.

Üzenetek a frontról

Sajtos Bálint szakaszvezető és **Szöllősi Gábor** tizedes a P. 939 és a H. 813 tábori postaszámról üzenik Buglyó Imrének és kedves feleségének, hogy esküvőjük alkalmával fogadják őszinte jókívánataikat. Sok szerencsét és és boldogságot kívánnak az új élethez. Üdvözletüket küldik Oroszországból.

Harsányi József tizedes a P. 939 tábori postaszámról üzeni Hajdúböszörményben lakó édesanyjának és testvérének, hogy jól van, egészséges. Varga Irenkének névnapja alkalmából küldi szerencsekivánatait. Kéri a Mindenhatót, áldja meg további munkájában és segítse meg az élet viharában türni és várni. Ne feledkezzék meg egy magyar katonáról, akinek imája érte száll az Egek Urához.

Böör József örmester a H 813 tábori postaszámról üzeni: Ugy én, mint az összes debreceniek egészségesek vagyunk. Édesanyámat kérem, hogy a téli cikkeket ne küldje el, mert a honvédség mindennel jól ellát. Csókjaim küldöm, az ismerösöket pedig szivélyesen köszöntöm.

Sarkadi Imre örvezető a P. 939 tábori postaszámról üzeni szüleinek és ismerőseinek Debrecenbe, hogy jól van, egészséges. Sok levelet vár, csókol mindenkit. Az ismerősöknek üdvözletét küldi.

Magyar László hadnagy a P. 558 tábori postaszámról üzeni feleségének, kisfiának és szüleinek Hajdúnánásra hogy a levelet megkapta és a javulásról örömmel értesült. Ő jól van, egészséges. Szeretettel csókolja öket.

D. Nagy István szakaszvezető, **Rácz István** örvezető a Z. 558 tábori postaszámról üzenik hozzátartozóiknak, hogy jól vannak, egészségesek. Sok csókot küldenek.

Görög Ferenc honvéd a Z. 558 tábori postaszámról üzeni Hajdúdorogon lakó szüleinek és testvéreinek, hogy jól van, nincs semmi baja. Sok levelet vár, csókjait küldi.

Czeglédy Antal honvéd a Z. 558 tábori postaszámról szereto csókjait, üdvözletét küldi Hajdú-Szoboszlón lakó szüleinek és Szabó Zsófikának. Jól van.

Somossy András örvezető a Z. 558 tábori postaszámról megnyugtatja Debrecenben lakó menyasszonyát s testvéreit, hogy jól van, nincs semmi baja. Szerető csókjait küldi.

Kollár Sándor honvéd a Z. 165 tábori postaszámról esküvőjük évfordulóján jókivánatait küldi feleségének. Kéri a Mindenhatót, hogy tartsa meg egészségben, s boldogságban. Ő jól van, egészséges, feleségét és szüleit szeretettel csókolja. Kéri küldjenek egy kis szíverősítőt.

„Istenen kivül csak magunkban bízhatunk!"

A Kormányzó Urat ünnepelték szabadkai Turáni Vadászok zászlószentelésén

Fényes ünnepség keretében szentelték fel zászlójukat a szabadkai Turáni Vadászok. Az ünnepély szónoka *Baráti Huszár* Aladár volt. Beszédében hangoztatta, hogy az új zászló megmutatja az irányt a Turáni Vadászok számára.

— Hűséget kívánunk Kormányzó Urunk iránt — mondta többek között, — hűséget a magyar haza, a magyar nemzet iránt.

A Kormányzó Úr nevének említését percekig tartó taps követte.

Beszédének további részében Huszár Aladár rámutatott arra, hogy *ezt a földet nem kegyelemből kaptuk, hanem a vérünkkel szereztük.*

— Jól jegyezzétek meg — mondotta beszédének további részében, — *Istenen kivül csak magunkban bizhatunk. Helyünket nem adjuk át idegeneknek, hiszen ezt a földet azért kaptuk a Mindenhatótól, hogy minden magyarnak kenyere legyen.* Mi a helyesen értelmezett Szent Istváni gondolat alapján állunk. *Ez a föld magyar volt és magyar marad mindörökké* — fejezte be beszédét Huszár Aladár a nagyszámú hallgatóság lelkes tapsaitól követve.

Csatay honvédelmi miniszter jelenlétében avatták fel a 15-ös nyiregyházi huszárok emlékművét

Nagy ünnepség színhelye volt vasárnap Szatmár városa. Az Országzászló előtti téren felállított lovasszobor emlékművet avatták fel, amely a 15-ös huszárok dicsőségét és hősi tetteinek emlékét örökíti meg. A téren dísztribünöket emeltek az ország minden részéből ide sereglett előkelőségek részére. A Kormányzó Ur képviseletében *Csatay* Lajos vezérezredes, honvédelmi miniszter jelent meg, ott volt a Tűzharcosok Országos Szövetségének elnöke vitéz gróf *Takách-Tolvay* József titkos tanácsos, altábornagy.

Debrecenből Szatmárra utazott az ünnepségekre *Debreczeni* Jenő tartalékos őrnagy, dr. *Zilahy* biztosító intézeti titkár, a *Frontharcos Szövetség debreczeni főcsoportja* képviseletében résztvettek az ünnepélyen dr. *Balogh* Gyula t. százados, *Gésuta* Gyula és dr *Zempléni* Kornél t. főhadnagyok. *Sarkady* Sándor HÉV főintéző, tart. hadnagy. Szoboszlóról, Nyíregyházáról és az ország egyéb részéből is sok volt huszár utazott oda.

Vasárnap délelőtt 10 órakor vonultak fel a szoborhoz, amely gyönyörű alkotás, bronzból készült, magas állványon egy huszár áll a régi egyenruhában, mentével, kardosan. A közönség festői képet alkot a többszáz tűzharcos egyenruhában és fekete magyarban megjelenő emberekből.

A szoborfelavató ünnepi beszédet *Takách-Tolvay* József altábornagy mondta. A magyar huszárok dicső történetéről emlékezett meg, s szavai közben hullott le a lepel Gács szobrászművész gyönyörű alkotásáról. Az emlékművet dr. *Csóka* László polgármester vette át a város nevében. Az ezred altisztjei és legénysége nevében vitéz *Istvánffy* Elek alhadnagy mondott beszédet, majd rengeteg koszorút helyeztek el az emlékmű talapzatára.

Az avatási ünnepélyt a megjelent honvéd és egyéb alakulatok Csatay vezérezredes előtt történt díszfelvonulása fejezte be.

Délben egytálételes ebéden vett részt, amelyen az első felköszöntőt *Hóry* András titkos tanácsos mondotta a Kormányzóra. Az ezred tisztikara nevében vitéz *Haász* Aladár mondott szép beszédet. Ebéd után a vendégek megtekintették a szépen fejlődő Szatmár nevezetességeit.

Kedves jelenetek játszódtak le, amikor Debreczeni Jenő őrnagyot felismerték régi huszárjai, nagy örömmel és szeretettel köszöntötték.

Halálra ítéltek két álarcos rablót

Társaik 10—12 évi fegyházat kaptak

A budapesti Uzsok-utcai rablók ügyét hétfőn tárgyalta a statáriális bíróság. Az öt tettes, Herm Márton napszámos, Megyeri László lakatossegéd, Gergasz János mészárossegéd, Kerékgyártó József vasbetonszerelő segéd és Buja Sándor lakatossegéd összeszövetkezve zsebkendőből készített álarccal behatoltak Urbányi Gusztáv ny. MÁV. főfelügyelő Uzsoki-utcai házába, ahol csak a MÁV. tisztviselő húgát, *Urbányi Emiliát és egy 15 éves kis cselédlányt, Mátyás* Agenst találták. Revolvert rántva, körülbelül *6000 pengő* és egyéb értékek átadására kényszerítették a két halálraremült nőt, akik közül Urbányi Emilia a félelemtől reszketve mindenét odaadta, hogy életét megmentse, a kis cselédlány pedig így könyörgött nekik: »*Bácsi kérem, nekem nincs semmim, csak ez a kis gyürücském.*« A »kegyes hangulatban levő« rablók nem bántották a kislányt, *az idős hölgyet azonban értékei átadására kényszerítették.*

Hermál elmondotta, hogy az idős hölgy először 20 pengőt adott át nekik, majd *Megyeri lehúzta ujjáról a gyürüt* és elvette karkötőit. Utána a fülbevalóját is el akarta venni, de Urbányi Emilia így könyörgött: »Uraim, legalább ezt hagyják meg!« Erre elálltak az ékszer elvételétől. A továbbiakban részletesen elmondotta, hogy *a két nőt bezárták egy ablaknélküli helyiségbe.* A rablott ékszerekkel Egerbe utaztak és ott különböző holmikat értékesítettek.

A vádlottak kihallgatása után a tanácselnök tanuként Urbányi Emiliát szólította a tanács elé.

— Most sem tudom elhinni, tekintetes bíróság, — hangoztatta, — hogy ezek ilyen szörnyűséget követtek el, hiszen amennyire az álarc alól láttam, a szemükből valósággal sugárzott a jóság. Még mondtam is nekik, mialatt a két revolver csöve fenyegetően meredt rám, hogy *fiúk, hogy tehettek ilyet?* Hiszen oly jó embereknek látszatok . . .

Urbányi Gusztáv elmondotta, hogy ő már csak akkor érkezett haza, amikor a rablók elmenekültek. A nőket ő szabadította ki. A kis cselédlány most sem tudott mást mondani, mint a rendőrségen: könyörgött a rablóknak, hogy ne bántsák és azok megkönyörültek rajta.

A bíróság *Hermál Mártont és Megyeri Lászlót halálra ítélte*, a többi vádlott közül Gergasz János 12 évi fegyházat, Kerékgyártó József és Buja Sándor 10—10 évi fegyházbüntetést kapott.

A halálraítéltek ezután kegyelemért folyamodtak, a bíróság pedig kegyelmi tanácsa alakult át.

Kivégezték a csendőrökre lövöldző betörőt

Splavienski Henrik 27 éves lengyelországi illetőségű villanyszerelőt három héttel ezelőtt a pestvidéki törvényszék rögtönítélő bírósága halálra ítélte.

Splavienski Németországban szabotázscselekményeket hajtott végre, majd onnan átszökött Magyarországra és Komáromban, Székesfehérvárott, Veszprémben a *légoltalmi elsötétítés ideje alatt betöréseket követett* el, majd Budaörsön ismétlőpisztolyából *hat lövést adott le az őt igazolásra felszólító csendőrökre*, golyói azonban célt tévesztettek.

Az elítélt kegyelmet kért és az iratok hétfőn érkeztek vissza. Délelőtt összeült a pestvidéki törvényszék rögtönítélő bírósága és Marton Albert dr. másodelnök közölte a halálraítélttel, hogy nem kapott kegyelmet.

Splavienskit, — aki tolmács útján értesült a kegyelmi kérvényének sorsáról — nyomban rabszállító gépkocsiba ültették és kivitték a kőbányai gyüjtőfogházba, amelynek kisudvarán Bogár János állami ítéletvégrehajtó hétfőn délben végrehajtotta a rögtönítélő bíróság halálos ítéletét.

A Független Kisgazdapárt célkitűzéseiről beszélt Tildy Zoltán

A Független Kisgazdapárt vasárnap Gyomán választmányi ülést tartott.

B. Szabó István megnyitója után *Tildy* Zoltán hangoztatta, hogy a Kisgazdapártot nem partszempontok vezetik, hanem az ország érdeke. Meg vannak győződve arról, hogy ezek a találkozások, amelyek az ország különböző részein zajlanak le, hozzájárulnak az ország belső rendjének megerősödéséhez. — Pusztán az a tény, hogy a párt életjelt adott, megmozgatta a belpolitikai vizeket.

— A megerősödés útját — mondotta Tildy Zoltán, — a magyar nép szabadságának, szabadságjogainak biztosításában látjuk.

A továbbiakban hangoztatta, hogy a Kisgazdapárt programmjának és munkájának alapelvei a krisztusi kereszténységben és a magyar nemzeti érzésben gyökereznek. A belső rendet és nyugalmat feltétlenül meg kell őrizni, mert ezért az egész magyar társadalom felelős. A rendetlenségnek két haszonélvezője van: a dologtalan semmirekellő és a politikai stréber, akik a zürzavarban szeretnének felülkerekedni.

— Sem ma, sem a jövőben ne adja át magát senki a gyűlölet érzésének, mert azokkal csak rombolni lehet, de építeni nem, holott mi építeni akarunk — mondotta Tildy Zoltán. — Ne vegye tőlünk senki rossz néven, hogy ebben a világviharban elsősorban a magunk dolga érdekel bennünket.

— Támadják a Kisgazdapártot — mondotta ezután — amiatt, hogy a Szocialdemokrata Párttal együttműködik. Ki kell jelentenem, hogy mind a két párt változatlanul fenntartott programmal vesz részt az együttműködésben. Fel sem merült a beszélgetések során, hogy programmjainkat megváltoztassuk. A két párt együttműködése gyakorlati kérdésekre vonatkozik. Legyen nyugodt az ipari munkásság, hogy mi ezt az együttműködést álljuk és megtartjuk, mert amit a magyar ember kijelent, azt vállalja is.

Tildy Zoltán beszédét Gaál Gaszton egyik levelének felolvasásával fejezte be, majd *Angi* István országgyűlési képviselő Székelyföld népének üdvözletét tolmácsolta.

Karácsony Sándor: Az iskola falai közé az igazi magyar szellemet kell bevinni

A mai magyar középiskoláról tartott nagyon érdekes előadást hétfőn délután dr. *Karácsony* Sándor egyetemi tanár a Dóciban, a középiskolai tanárok továbbképző tanfolyamán. Az előadás iránt igen nagy érdeklődés nyilvánult meg s a tanárokon kívül sokan mások is megjelentek.

Dr. Karácsony Sándor bevezetőül megállapította, hogy *a magyar középiskolai tanár munkájának nagy része kárbavész.* A külföldi középiskolákban sokkal eredményesebb a tanítás. Az eredménytelenség oka nem a tanár, nem a diák, sőt még nem is a módszer. A baj az, hogy *a magyar középiskolákban nem magyarul tanítanak, bár a magyar nyelvet használják.* Nincs igazi magyar nyelvtanunk, ugyanígy nincs magyar földrajzunk, magyar matematikánk, magyar történelmünk. Tankönyvünkben nagyon sok német kifejezés, német szórend van. Ennek oka nagyrészt abban rejlik, hogy *középiskoláink 1867-ig osztrákok voltak, akkor hirtelen változtak át magyarokká, azaz csak a nevük lett magyar.* A magyar diák nem veszi be ezt az idegen kultúrát s ez az oka annak, hogy az iskolából kikerülve, annak nagyrészét elfelejti.

Érdekes összehasonlítást tett *a nyugati kultúra és a magyar nép lelkisége között. Hangoztatta, hogy iskoláink európai kultúrát adnak, azonban a tősgyökeres magyar lélek nem tudja ebbe beleélni magát.* Középfokú oktatásunknak kicsi az alapja, mert nem nő az a nép mély rétegeiből.

Hogy a magyar lélek mindenben kiütközik, mutatja az is, hogy új *dalaink* sem maradnak meg durban vagy mollban, hanem *az ősi hangnembe mennek át, amint kikerülnek a nép közé.* Ha engednénk a magyart a maga füle szerint hallani, akkor sokkal többet értene meg az európai zenéből is, mint most. *Ez áll a többi tudományokra is.*

Ma mindenütt divat megkérdezni, mi a német, mi az angol, mi az olasz stb., így nekünk is meg kell kérdeznünk: *mi a magyar?*

Részletesen foglalkozott a magyarság fogalmával, majd igen érdekes előadása végén kifejtette, hogy *az iskola falai közé az igazi magyar szellemet kell bevinni. Meg kell keresni a magyar diák valódi érdeklődési területét* és ahhoz alkalmazva kell tanítani a különféle tantárgyakat. Nagyon könnyen *magyar lehet ismét a középiskola* — mondta Karácsony dr. — ha *mi tanárok igazán magyarok merünk lenni.*

Az eredeti, igen érdekes előadáshoz *Bartók* Miklós, dr. *Bátori* József, dr. *O. Nagy* Gábor, dr. *Péter* Zoltán, dr. *Szondy* György és *Juhász* Géza szóltak hozzá. Általánosságban az a vélemény alakult ki, hogy a középiskola tanításának eredményesebbé tétele érdekében meg kell változniok a tanároknak, a diákoknak, a tantervnek, a tankönyveknek és a szülőknek is. A magyarrá nevelés nem lehet egyedüli cél, mert az örökértékű, magasabb szempontokat kell szemelőtt tartani.

Dr. *Karácsony* Sándor válaszolt a felszólalásokra.

Dr. *Papp* Ferenc tanügyi főtanácsos csatlakozott a hallott hasonló véleményhez, hogy a *magyar középiskola egyáltalában nem alacsonyabbrendű a külföldieknél.* Köszönetet mondott az értékes előadásért dr. Karácsony Sándornak és a felszólalóknak is.

Az író megállapította magán a végzetes bajt, azután meghalt

Földi Mihály tragikus halála

Budapest, október 17. Földi Mihály, a ismert író szombaton este a Ferenciek-tere 3. számú házban levő lakásán váratlanul, tragikus hirtelenséggel elhunyt. Az író maga is végzett orvos volt, de orvosi mestersége soha nem folytatta. Az utolsó időkben magas vérnyomása volt, ezért hosszabb ideje csaknem állandóan a Svábhegyen tartózkodott. Ott dolgozott, írta regényeit, amelyek különösen a modern szerelem lélektani rejtélyét boncolták.

Két héttel ezelőtt az író mandulaműtéten esett át, a műtét sikerült s néhány nap mulva Földi Mihály tökéletesen felépült. A Ferenciek-terei lakásáról pénteken este ment fel a Svébhegyre, hogy dolgozzék. Nemrég fejezte be új regényét, melynek a címe **Csillagok felé.** A mű már nyomdában van s az író a megjelenés előtt álló művét nézte át. Szombaton délelőtt munkája közben hirtelen elszédült. Néhány pillanatig eszméletlen volt.

Magához térve azt mondta, úgy érezte, hogy **a fejében hirtelen ütés érte.** Orvosa társaságában autón ment haza pesti lakására, ahol ágyba fekve szinte az orvos érdeklődésével figyelte állapotát. **Maga közölte környezetével, hogy szívtrombózis lépett fel.** Alig akarták hinni az írónak ezt az önönmagán végzett bajmegállapítását, orvosa mindenesetre két injekciót adott Földi Mihálynak, aki délután elaludt. **A halál álmában érte.**

Halálát felesége, fia, ifj. dr Földi Mihály orvos és menye gyászolja. Földi Mihály három nappal ezelőtt múlott 49 éves. Temetése kedden lesz a kerepesi temetőben a katolikus egyház szertartás szerint.

Debrecen város kulturális eseménye

a Bika szálló kistermeben lévő nagyszabású

Képkiállítás

melyen a magyar képzőművészet élgárdája vonul fel

300 válogatott vászonnal

Rudnay Gyula, Komáromi Katz Endre, Edvi Illés Aladár, Gaál Ferenc, † Vastagh Géza, † Katona Nándor, Krusnyák Károly, Czencz János, Szüle Péter, Áldor János László, Romek Árpád, Viski János és még 100 festő

Belépődíj nincs! 3 és 6 havi részlet! Tekintse meg!

IRÓGÉP

javítás újjáépítés

HURAY műszerész m. IPARKAMARA

debreceni Csokonai színház IGAZGATÓ: BELEZNAY-UNGER ISTVÁN

SZINHAZI MÜSOR:

Október 19-én, kedden: **János bogárka.** B) bérlet.

Szerda este: **Cigányszerelem.** Rendes helyárak.

Csütörtökön este: **Tábornokné.** Tisztviselő-est. Mérsékelt helyárak.

Pénteken este: **Sybill.** A) bérlet

SZINHAZI KISTÜKÖR

— U. KOVÁTS TERUS, a kiváló művésznő felgyógyult néhánynapos betegségéből s csütörtökön már eljátsza a TÁBORNOKNÉ cimszerepét, a jövő héten pedig bemutatásra kerül a betegsége miatt elhalasztott Vándor Kálmán-darab, az IDEGEN ASZSZONY, melynek egyik főszerepét játsza a népszerű direktorné.

A GYERMEKSZINÉSZEK sorozása ma délután 3—4 óra között lesz a szinház titkári irodájában. Tehetséges, bátor, a szinpadi szereplésre hajlamot érző 5—12 éves gyermekek jelentkezhetnek.

SZABÓ SAMU saját darabjának a MÁJUSI VIHAR c. életképnek egyik főszerepét eljátszotta Hajdúböszörményben, a Károlyi társulatnál. A Károlyi-társulat egyébként sikeres szezon után holnap tartja búcsúelőadását H.-Böszörményben.

—oOoOo—

A Zenekedvelők Köre I. bérleti estje

Tegnap este zsúfolt nézőtér előtt tartotta a Zenekedvelők Köre I. bérleti hangversenyét az Arany Bika szálló dísztermében. A műsort három művész bemutatásai töltötték be s ez a körülmény eredményezte hogy a hangversenynek túlzottan potpouri-íze volt, ami végeredményben szinte „kívánsághangverseny"-szerüen hatott. Nem vitatható el viszont, hogy az egyes bemutatásokat nagy közönségsiker kisérte.

A bemutatkozó művészek közül elsősorban **Horváth János** hegedűművészt kell kiemelnünk. Nemesen kultúrált és bravuros technikai készsége főerőssége játékának. Hatalmas fegyelmező erővel és tudatos ráállítottsággal formált bemutatásai meghódították a hallgatóságot. Játékának tüze mély izzású, de valójában hiányzik belőle az igazi tartalmi mélység s kissé édeskés előadásmodorban formált stilusmintázása letörli a bemutatott művek korának jellemzőit.

Vitéz Pongrácz István személyében kiválóan képzett pianistát ismertünk meg. Önálló számai mellett mint kisérő, nagyszerű alkalmazkodó készséggel oldotta meg feladatát. Markáns színei azonban nem egyeztethetők össze a bemutatott Chopin mü kivánalmaival. Tempóingadozásai túlzott egyéni elképzelések nyomán fakadók. Ez utóbbinak eredménye az értelmezés szétesö volta.

Noiret Irén dalénekesnő teatrális hatásokra épített bemutatásai nem képviselnek magasabbrendü igényeket. Az viszont nem vitatható el, hogy ahogyan stilizált az a bemutatott müvek szelleméhez formált. Szépen csengő, hatalmas szopránja színesen szárnyal s kifejező készsége jó készültségről és nagy rutinról tanúskodó.

A hangverseny műsorán Paganini, Chopin, Kodály, Beethoven, Liszt, Noiret, Strauss Prihoda Fusch, Bazzini, Winkler és Jarczyk müveekt hallottunk. A közönség sok lelkességgel ünnepelte a kiváló előadókat.

CSOKONAI SZINHAZ

Tel. 25-45. Igazgató b Unger István
Előadások d u fél 4, este ' 7-kor

Kedden B) bérletben

JÁNOSBOGÁRKA

Deésy Jenő és Szatmáry Endre rendkivüli sikerü, magyaros levegőjü eredeti operettje!

Tánciskolák

Vattay tánciskolában november 8-án diákkolon kezdödik, — **Kossuth u. 11. sz.**

Petróleumot fedeztek fel a székelyföldön

Székelyudvarhely, okt. 18. A Székelyudvarhely melletti hírneves petroleumizű Szejke-borvíz forrás közelében a végrehajtott útépitési munkálatok során Paule Lajos igazgató az útépitésesl kapcsolatos kubikos földmunka egyik helyén erős petroleumszagot érzett. Alapos vizsgálat után észrevette, hogy a földből petroleum szivárog fel. A folyadékból mindjárt összegyüjtött egy pohárral, amelyet haladéktalanul elküldött Budapestre vegyelemzés végett. Budapesten megállapitották, hogy a forrás közelében felbuggyanó folyadék tiszta petroleum és az egyik szakértő geológus nyomban Székelyudvarhelyre utazott, hogy a Szejke-forrás környékének talaját megvizsgálja. A geológus megállapításai alapján a forrás környékén már is megkezdték a fúrási munkálatokat.

Paule Lajos igazgató, aki sokgyermekes családapa, hatezer pengő jutalmat kap a petroleum felfedezéséért.

Érdekességek a céhkorszakbeli tanoncok és mesterlegények életéből

A mai kor fuutószalagos ipari termelése már csak mint a gyermekmesék birodalmába tartozó korszakra — az öregek elbeszéléseiből —csak olykor emlékszik vissza a céhrendszer letünt, szép idejére.

Valóban jól esik elmerülni ezekben a tökéletes nyugalmat, becsületességet, őszinteséget sugárzó idők eseményeiben, hiszen ma nemcsak a modernség, ennek lüktető és másodpercek töredékeivel is számoló gyors tempója, hanem maga a háború is valósággal hajszol mindenkit, embert, állatot, gépet egyaránt a legnagyobb erőmegfeszítésre.

Sárgult lapokat forgatunk s egy letünt világ üzenete sugárzik felénk: ember, hová sietsz? Érdemes belenézni egy kis lelki pihenő végett abba az életbe, melyet a régiek éltek.

A céhek élén a céhmesterek állottak, akik a vezetés, irányitás munkáját végezték, s szerepük körülbelül az volt, mint a családban a családfőé. Érdekes, hogy a céhmesterek elnevezése sokféle változatban maradt fenn, pl. második Céhmester, öregebbik Céhmester, Vigyázó Céhmester. Czén és al Céhmesterek, Fő Céhmester, Kis Céhmester stb.

A céhmester tisztét a következőkben foglalták össze. „ő volt a céh főgondviselője, vezetője, érdekeinek védője, pénztárnoka, a gyülséken és lakomákon elnöke; de egyszersmind a mesterek ellenőrzője, munkáik bírálója, a céh törvényeinek őre és az ellene vétők bírája. Másrészről kifelé ő volt a céh képviselője, a hatóságok és a vásárló közönséggel szemben legalább is erkölcsi felelősséggel tartozott a céh ügyeit s a mesterek müveit illetőleg".

A céh vezetői közé tartozott még a céh jegyző, akit az iratok egyszer csak „iró"-nak máskor meg „tollvivő"-nek említenek. A legények társasága élén az „atyamesterek" és a „bejáró mesterek" álltak. Az ifjú mestere közül választották ki a „szolgáló mestereket". Ugy látszik, pénzzel sokmindent el lehet intézni a céhekben is. Aki ugyanis nem akart szolgáló mester lenni, annak bizonyos összeget kellett fizetnie „szolgálatváltás" címen a céh pénztárba. Igy aztán félévre, vagy akár az egész évre is felmentették a szolgálat alól.

A mesterek munkáit az úgynevezett „műlátó mesterek" őrizték ellen. Az ő feladatuk volt a „remekelő ifjakra" való felügyelet is. „...Remek munkákat műlátói vigyázás alatt maga tartozik az ifjú elkészíteni..." A céhgyülések szigorúan elrendelték a „műjárás"-t azonban azt is kikötötték, hogy „Művet kerülő Mester embereknek Napi Dijjok légyen egy váltó Forint."

A helypénz beszedésére és az árulószinben felmerült ügyek intézésére „színkurátorok"-at választottak.

A céh tagjai, főként a mesterek a temetéseken pontosan megjelentek. Őket a „temetési kurátorok" ellenőrizték.

A céhekbe beadott ifjú először inasi munkát végzett. A segédtetési jegyzőkönyv (1833) a következő buzdítást tartalmazza az inasok részére:

„A' Mesterség egy út, a' Gyermek útba tér, ha arra jut, S ha hát Inasságot ér, Élet egy pontjára ér, Mesterségen lészen, nem feljebb, tsak közép Szerűrészen, Szert azért rá ha tehet, Kintse, 's aranya lehet, ha jó Ember lessz, s' igyekszik."

Eleinte a segédtető mester házánál történt az inas „segédtetés". A 15 éves inast, ha külön inasbért nem fizetett a mesternek, három és fél évre, a 16 vagy 17 évest három évre segédtették. Érdekes, hogy ha ennyi idő alatt nem tudta megtanulni jól a mesterségét, akkor az „inasi éveket", minden fizetés nélkül, négy vagy négy és fél évre is felemelték.

Az inasok szülei, vagy kezesei „óváspénzt" fizettek a céheknek. Ha az inas megszökött, az óváspénz a céhé lett, ha meghalt, felét a mesternek fizették ki. A mester ruhával ellátta az inast, de fizetést nem adott neki. Az inas szolgálati idejének kitötése előtt nem hagyhatta el az urát. „Az inas három esztendeig tartozik egy folyamatban tanulóképpen meg maradni. Ne merészellye Mesterét az alatt akár mely tzim alatt el hagyni." Másutt ezt találjuk: „Büntetés gyanánt minden elmulasztott napért egy héttel tovább tartozik inaskodni." Más mester nem fogadhatta fel az elszökött inast: „Ha egy inas törvénytelenül el hadgya Gazdáját és egy másik mester befogadja, mindkettő egy magyar forintra büntettetik meg." Az inasnak becsületesnek, jóerkölcsünek, szorgalmasnak és engedelmesnek kellett lennie. De a szabályok a mestert is arra kötelezték, hogy „jó móddal bánnyon az inassal."

Az inasi idő eltelte után a mesterlegények társaságába lépett az ifjú. Felavatásuk alkalmával „társpohári vendégséget" tartottak. A mesterlegényeknek nagyon kellett vigyázniok a gondos, rendes munkára. A csizmadiamesterlegényeknek előírja a szabályzat: „Míg a' csizmát el nem készíti a' Legény és a' Gazdájának kezébe nem adja, addig az ő Gondviselése alatt vagyon, azért ha az alatt valami kár esik benne, tartozik a' gazdájának a' kárt megfizetni.

A mesterlegényeket vándorlásra és remekelésre is kötelezték. Sokan külföldön is megfordultak, hogy minél több tapasztalatot gyüjtsenek: „...vándorlás végett mint Legény Kassán és Szathmáron voltam, de még ez az én kívánságomnak s bővebbi tapasztalásomnak elégséges nem lévén, Bétsben is kívánnám tanult mesterségemet öregbíteni."

A remekdarabokat öt nap alatt kellett az ifjúnak elkészíteni a céhmesterek műhelyében és az alkalmatlanságért fizessen az ifjú 1 forintot. A remekműveket a „remeklátók" ellenőrizték. A „Remek daraboknak elkészítése mig meg nem történik, műlátó mesterek tartoznak ott lenni állandóul". Hogy ez alatt a „műlátási vigyázás" alatt tulságosan meg ne éhezzenek a remeklátók, a „mester asztal" adására kötelezték a remekelő legényt.

Ha aztán a remekművet jónak találták, a legényt bevették a céhbe, ahol az új, már sokkal felelősségeljesebb muunka várta.

APOLLO
filmszinház

Páger Antal és Simor Erzsi a főszerepben a

KETTESBEN

Ötlet, humor, szerelem és természeti látványosság. Előadások: ¼4, ¼6, ¼8, vasárnap d. e. 11-kor is.

HUNGARIA
filmszinház

Ma utoljára!
Az orosz elnyomás és a finn ellenállás hősköltemenye:

Szabadság, vagy halál

Előadások: 5 és 7 órakor.

VIGSZINHÁZ
mozgó

Ma 5 és 7 órakor először a lekmulattatóbb, a legremekebb filmbohózat:

Az erénycsősz

Egy agglegény kacagtató kalandjai!
Fősz.: Hein Rühmann

Bárdossy László volt miniszterelnök előadást tart Debrecenben

Mint a »Debreceni Egység«, az egyetemi ifjúság lapja közli, az egy évvel ezelőtt megalakult »Debreceni Egyetemi Ifjúság« nemzetpolitikai előadássorozat megvalósitását határozta el. Az előadássorozat első, megnyitó előadását *október 30-án dr. Bárdossy László volt miniszterelnök, a Magyar Nevelő Társaság elnöke tartja.*

A katolikus háztartási alkalmazottak gyülése

Vasárnap megalakult a Szent Anna főplébánia területén a háztartási alkalmazottakat összefogó Szent Zita Egyesület. A Varga utca 4. szám alatti helyiségben nagy számmal jöttek össze a lányok, akik között sok a székely.

Dr. *Bánász* László prépost köszöntötte őket és kérte, hogy tartsanak ki az egyesületben és hozzák magukkal ismerőseiket is. *Dálnoki* Anna S. M. nővér, az egyesület vezetője ismertette a lányokkal az egyesület célkitüzéseit és programmját. Ezután *Joó* Sándor segédlelkész, 2 lelkivezető az egyesület lelki motívumaira és segiteniakarására mutatott rá beszédében.

Végül a lányok a Székelyhimnusz eléneklése után jó hangulatban oszlottak szét.

Református tanári és tanítói állások üresedtek meg

A debreceni református Kollégium polgári iskolájában újonnan szervezett magyar—német szakos és egy testnevelési tanári állásra lehet pályázni.

A Dóczi polgári leányiskolában magyar—német és mennyiségtan, természettudományi szakcsoportra képesitett tanárt keresnek, óraadói minőségben. Elfoglaltság heti 10 óra, tanitás délután lesz.

A nagyváradi ref. leánygimnázium latin-francia-román rendszeresitett tanszékre hirdet pályázatot. Olyanok is pályázhatnak, akiknek csak latin-francia vagy francia-román, esetleg latin-román képesitésük van.

A Leánykálvineum igazgatótanácsa a nyiregyházi ref. polgári leányiskolában földrajz—természetrajz, torna-szakos, helyettes, vagy rendes tanári állást hirdet tanárnők részére.

Bakonszeg meghosszabbitja a két tanitói állásra a pályázati határidőt. Dévaványa férfitanitót, Döge tanitónőt, Géberjén kántortanitót, Hajdúböszörmény tanyai tanitót, Hajdúnánás tanitót, Szoboszló két tanyai tanitót, Hete kántortanitót, Kügypuszta tanitót vagy tanitónőt, Magyarhomorog anitót, vagy tanitónőt, Nagyrábé tanitót, Nagyszalonta tanitót, — Nádudvar kántortanitót, Nyirparasznya kántortanitót, Szernye kántortanitót, vagy tanitónőt, Tóti tanitót keres és az állás betöltésére pályázatot hirdet.

Kutatják a református vallású, tehetséges falusi gyermekeket

Révész Imre püspök felhivást intezett az összes lelkipásztorokhoz, igazgatókhoz és tanitókhoz, figyeljék meg a kezük alatt tanuló gyermekeket és akinek természetes esze és tehetsége van, függetlenül attól, hogy milyen az iskolai bizonyitványa, irják össze a tehetségkutató vizsgára.

A verseny vizsgára nem lehet és nem is kell senkit előkészíteni, ezeknek nem a tanitói munka eredményének vagy eredménytelenségének a megállapitása a célja, nem a végzett tananyagból vizsgáznak, tehát a tanitóra magára a vizsga lefolyásából semmiféle hátrány sem származhat.

A felhivásnak az a célja, hogy mennél több református tehetséges gyermek kerüljön a vizsgára és esetleg államköltségen a középiskolába.

A közönség szava

Lehet-e a visszavett árút a vásárlási könyvből törölni?

Ugy a kereskedőket, mint a vevőközönséget érdeklő fenti kérdést a következő esetből kifolyólag bátorkodon felvetni. A feleségem a napokban egyik helybeli harisnyakereskedésben egy pár harisnyát vásárolt, melyet a mostani háborús illemkódex szerint, csak otthon vizsgálhatott meg és azt lyukasnak találta. Visszavitte a boltba és helyette másikat kért. Ezt már ott az üzletben bátorkodott megtekinteni, mire kiderült, hogy az is lyukas. Mivel ezt sem volt hajlandó elfogadni és jó harisnyát kért, a kereskedő annak kijelentésével: „majd jó lesz ez másnak, a háború ötödik évében nem lehet válogatni" inkább visszaadta a pénzt, semhogy egy jó harisnyát adott volna. A bejegyzést azonban nem volt hajlandó a vásárlási könyvből törölni, azon kifogással, hogy neki azt megtenni nem szabad, igy a feleségem meg van terhelve egy pár harisnyával, amelyet tényleg nem kapott meg. Más üzletben pedig jó ideig nem kaphat másikat, fenti bejegyzés miatt. Mivel ez az egyszerü józan ész szerint is helytelen és sérelmes dolog és mivel valószinü, hogy ilyen eset másoknál és többször is előfordul, a köz érdekében igen kivánatos lenne, ha illetékes hatóság utasitaná a kereskedőket, hogy az árú visszavétele esetén miképpen járjanak el, hogy a vásárlóközönség sérelmet ne szenvedjen.

Köztisztviselő.

—o0X0o—

HIRDETMENY.

Felhivja a városi adóhivatal az összes helybeli és vidéki szőlőbirtokosokat, hogy Debrecen város területéről származó idei terméseiket a szüretelési munkálatok befejezését követő 8 nap alatt a városi adóhivatal fogyasztási adóosztályánál, földszint 51—54. sz. szoba, jelentsék be. A bejelentésnek a tulajdonos nevén és a szőlőterület lelkénti ürtartalmát, valamint az egyes vési helyén kivül még a hordók egyenkénti ürtartalmát, valamint az egyes hordókban elhelyezett termelt must pontos mennyiségé és a szüretelési munkálatok befejezésének időpontját kell tartalmaznia. A bejelentés elmulasztása jövedéki kihágási eljárás megindítását vonja maga után.

Ugyancsak felhivja a városi adóhivatal a szőlőbirtokosokat és szőlőbérlőket, hogy az általuk és háztartásuk tagjai által elfogyasztandó, valamint cselédségüknek és munkásaiknak természetbeni járandóság címén kiszolgáltatandó saját termésü bor 1/4 után 50 százalékos fogyasztási adó kedvezményt igényelhetnek.

Horthy Kormányzó Ur őséről, Horti István püspökről nagyszabású előadást tartott Révész Imre püspök Nagybányán a kollégiumi-napon

Vasárnap délelőtt a nagybányai református egyház magasszínvonalú kollégiumi napot rendezett, melyen megjelent D. dr Révész Imre püspök.

A püspök dr Ferenczy Károly egyházkerületi főjegyzővel utazott Nagybányára, a történelmi múltú és áldozatkészségéről híres gyülekezetbe. A délelőtti istentiszteleten dr *Ferenczy* Károly egyházkerületi főjegyző hirdetett igét. Közvetlenül utána a város társadalmának minden számottevő egyénisége, felekezetre tekintet nélkül összegyült a nagybányai színházba, ahol művészi matinét rendeztek.

Ennek fénypontja volt *Révész* Imre püspök eladása, mely a nagybányai híres iskola és gyülekezet egykori nagynevű rektoráról, illetőleg lelkipásztoráról Horti Istvánról szólott, aki 1630 táján született és 1684—1689-ig erdélyi püspök volt. Az előadó úgy jellemezte Horti püspököt, mint aki az erdélyi fejedelemség összeomlásának szörnyű éveiben *az egyik legerősebb tartóoszlopa volt a magyarságnak és a református egyháznak.* Szakadatlanul utazott, hogy az eklézsiák, iskolák, lelkészek, tanítók és családjaik veszélyben forgó jogait és kiváltságait védelmezze. De ilyen kemény embernek bizonyult már Nagybányán is, ahol ifjú korától kezdve *közülbelül negyedszázadig működött.* Az egyház és az iskola jogainak, a prédikálás teljes szabadságának hallatlanul merész védelmezője volt még a különben jóindulatú és bőkezű városi tanáccsal szemben is, amely többször akart vele szakítani, de nagy értékére tekintettel újra meg újra kibékült vele. Különösen jellemző, hogy Horti István egyszer éppen diákjóléti törekvései miatt akasztott tengelyt a városi tanáccsal: *az iskola diákjainak erősebb táplálására megszervezte a sorkosztoltatást,* amit a tanács igen rossz néven vett tőle, holott ebben is neki volt igaza.

Révész püspök nagy tetszés közben mutatott rá arra, hogy mindezek *a vonások, amelyek a nagy ősben megvannak: az összeomlás közepett tanusitott rendithetetlen bátorság, a felismert jog és igazság mellett való, alkut nem ismerő, megállás és a magyar ifjúság testi-lelki fejlődéséért érzett felelősség milyen csodálatosan és mily nagyszerű arányokban ismétlődnek meg a még nagyobb ükunokában, Kormányzónkban.*

Befejezésül még azt a rendkívül érdekes adatot emlitette fel Révész püspök, hogy Horti István püspöksége alatt I. Lipót király tudtával felhivás ment az erdélyi reformátusokhoz Spinola ferencrendi szerzetes és bécsujhelyi püspöktől, I. Lipót gyóntatójától az *egyházegység* visszaállitása érdekében. A Horti István elnöklete alatt álló erdélyi generális zsinat alaposan foglalkozott a kérdéssel s azt a választ adta, hogy 1. az erdélyi reformátusok nagyon vágyakoznak a keresztyén testvéreikkel való békesség után, de 2. a római katolikus részről mutatott útját az egységnek nem találják »sem alkalmatosnak, sem elégségesnek«, végül 3. a kérdéssel nem is akarnak foglalkozni addig, mig a világ többi reformátusainak álláspontját meg nem ismerik.

Révész püspök élénk tetszés közben mutatott rá arra, hogy ez az őszinte és tiszta álláspont református részről mindhárom pontjában ma is szóról-szóra irányadó lehet ebben a kérdésben.

A kollégiumi nap alkalmából a mindössze *3000 lélekszámu nagybányai gyülekezet* kb. 3000 pengőt adakozott a debreceni Kollégium javára.

Baja Mihály lelkipásztor és Sőregi János múzeumigazgató Nagykerekiben Bocskai István ősi vár ában

Nagykerekiből jelentik: Debreceni vendégek jártak vasárnap Nagykerekiben, a hajdúság egyik ősi fészkében. Dr Sőregi János, a debreceni Déri-múzeum igazgatója és Baja Mihály, a hírneves lelkipásztor érkezett Ngykerekibe, ahol nagy szeretettel fogadták őket.

A vendégek Hegedűs Kálmán ref. lelkipásztornál szálltak meg, aki évekkel ezelőtt debreceni segédlelkésze volt D. dr Révész Imre püspöknek, majd dr Ury Sándor lelkipásztornak dr Uray Sándor lelkipásztornak Nagykereki református egyházának lelkipásztorává.

A délelőtt folyamán istentiszteleten vettek részt, melyen az Igét Baja Mihály lelkipásztor hirdette. Istentisztelet után megtekintették a szép, tiszta magyar falut, melynek jellegzetes házairól, homlokzati építményeiről, kapubejáratairól felvételeket készített a múzeumigazgató a készülő Déri-múzeumi Hajdú-szoba részére. Majd a helybeli lelkipásztor és a presbiterek öregebbjeinek vezetésével megtekintették **Bocskai István ősi várkastélyát, amelynek bejárták minden zegét-zugát, különösen a földalatti kiépített részt,** mely valamikor védelmi célokat szolgált és még most is pompás állapotban levő lőréseivel ragadta meg figyelmüket. **A vár és annak melléképítményei jelenleg gadasági célt szolgálnak.** Tulajdonosa Budapesten lakik.

Fájó szívvel állapitották meg a szemlélők a helybeliek információjára, hogy a nemrégiben még épségben állott egyik bástyatoronyból — melynek anyagát épitkezés céljából széthordták — alig van meg már valami. Épp így szánalmas állapotban van a várkastély keleti őrtornyának hagymatetős stílusos kupolája, melyet a vihar kettészakitott s már hónapok óta így áll. Az az aggodalom, hogy a még épségben álló falaknak és belső kupoláknak az állaga is tönkremegy. Szemet gyönyörködtető régi cimeres cserépkandallókat láttak, többeknek összeomlott halmazát a földalatti helyiségekben fedezték fel. Ezekből néhány értékes darabot — a tulajdonos utólagos jóváhagyásával — biztonságba helyezték a templomnak egyik mellékhelyiségében.

A jelenlevő presbiterek közül többen elevenitettek fel **a vár történetéhez fűződő és a környékbeli nép ajkán élő mondákból is néhányat.** A Bocskai korában a német zsoldosokkal vívott harcok idejében, mikor egyszer a vár körül volt kerítve, az akkori várkapitánynak gyönyörű szép leánya éjnek idején kilópozott a várból, keresztül az ellenséges állásokon és felmentést hozott a szorongatott helyzetben levő várbeliek részére a vitéz hajdú seregektől.

Maga a kastély tetőzete az elszállt évszázadok dacára türhető állapotban van, a százados falak, különösen a szép oszlopos homlokzati rész, dacolnak az idők viharaival és beszélnek a dicsőséges történelmi multról. **Kivánatos volna, ha a vár őrtornyának kettéhasadt tetőzetét megjavitanák, hogy így** a pusztulást, enyészetet romboló útjában megállitanák. Megérdemli ez az épület nemcsak azért, mert a nagy Bocskai István lábanyomát, emlékét őrzi, hanem azért is, mert nagyon szegények vagyunk ma már épségben álló történelmi emlékekben.

A vendégek ezután látogatást tettek az ottani Papp-Szász-család régi nemesi kúriáján, ahol nagyon kedves fogadtatásban részesültek és megtekinthették a háziak kitüntető szivességéből a kúriában levő sok szép és értékes régiséget, a gazdag könyvtárt, képeket és fénylő nagyjainkra emlékeztető régiségeket.

Dr Sőregi János és Baja Mihály vasárnap délután utaztak vissza Debrecenbe.

Winkler Jenő dr fogorvos meghalt

Műtét előtt szélütés érte, ami halálát okozta

Súlyos veszteség érte a debreceni orvostársadalmat. Egyik köztiszteletben állott tagja, dr. *Winkler* Jenő fogorvos meghalt. Debrecen úritársadalmában széles körben ismerték és különösen társaságokban nagyon szerették. Nemcsak ismerősei és barátai vették körül szeretettel, hanem betegei is. Az OTI-ban fogszakorvosi rendelőt vezetett, de kiterjedt magánpraxisa is volt. Mikor még az Orvos Szövetség virágzott, annak az intézménynek életében Winkler Jenő élénk tevékenységgel vett részt. Sokat küzdött az orvosi kar sorsának felemeléséért.

Társadalmi szerepet is vállalt, tagja volt a Kékek Klubjának és sok más testületnek és egyesületnek.

Halálát négy hónappal ezelőtt bekövetkezett betegsége előzte meg. *Szivattakot kapott*, ami miatt munkaképtelenné vált. Amikor a javulás bekövetkezett, akkor meg kisebb fokú szélütés állott be. Ez azonban nem okozott komolyabb bajt, szépen megindult a felszivódási folyamat és orvosai, szűkebb baráti köre remélte, hogy Winkler Jenő erős szervezete legyőzi a bajt.

Két hónappal ezelőtt szállitották be a belklinikára, ahol sok gonddal és szeretettel ápolták. Néhány nappal ezelőtt kisebb műtét végrehajtása céljából a sebészeti klinikára kellett átvinni a beteget, de *mielőtt a műtétre sor kerülhetett volna, újabb és most már végzetesen erős szélütés érte, ami végzett is vele.*

Winkler Jenő halála 66 éves korában, vasárnap délelőtt következett be. Elhunytát kiterjedt rokonság és sok-sok jóbarátja, kartársa gyászolja. Egyik leánya dr. Szirányi belügyminiszteri titkár felesége, öccse dr. Winkler-Monostory Bertalan min. tanácsos. Egyik fia, aki a mult évben érettségizett, most katonai szolgálatát tölti.

Temetésén, mely ma, kedden délután 3 órakor lesz a Köztemetőben, az Orvosi Kamara tagjai és tisztikara, az OTI orvosi és tisztikara testületileg vesz részt.

2000 pengős bőrönd a Hatvan-u cai temetőben egy bokorban

A Kisállomás előtt szolgálatot teljesitő rendőrhöz a tegnapi napon odament egy asszony és elmondotta, hogy a Hatvan utcai temetőn keresztülhaladva egyik bokorban hatalmas, elegáns bőröndött pillantott meg, melyet valószinüleg tolvajok rejtettek oda.

A rendőr lesben állt és várta, hogy ki fog a csomagért érte menni. Nemsokára megérkezett egy férfi kezében két kisebb táskával, nyilván azzal a céllal, hogy a nagybőrönd tartalmát átrakja a két kisebb és igy kevésbé feltünő kofferbe. A rendőr ekkor odament hozzá és igazolásra szólitotta. Kiderült, hogy Nagy Gyula 45 éves, volt MÁV alkalmazott, régebben Faiskola utca 7. szám alatti lakos, jelenleg foglalkozás és lakásnélküli egyén az illető. Nagy Gyulát előállitották a rendőrségre, ahol elmondotta, hogy a kora reggeli órákban áthaladt a temetőn és akkor találta a csomagot. Elhatározta, hogy tartalmát magához veszi és elment a böröndökért, amelyekbe át akarta rakni.

A rendőrség megindította az ügyben a nyomozást és megállapitotta, hogy a böröndöt Nádudvaron adta fel egy főhadnagy neje Gyimesfelsőrokkon levő férjének és abban 2.000 pengőt meghaladó értékü ruhaneműt és élelmiszer volt. A böröndöt személypodgyászként adták fel és az Debrecenben átrakodásnál a gyorsáruraktár előtt tünt el.

Tekintettel arra, hogy Nagy Gyula büntetett előéletü, a rendőrség megindította a nyomozást annak tisztázására, hogy nem-e ő lopta el a gyorsáruraktár elől az értékes böröndöt.

FALUSI FOGALMAK

1. TÉR ES IDŐ

Ez a két fogalom alapjában véve nem is falusi. Csak azért nevezem ezuttal annak, mert tapasztalásom szerint falun valahogy egész más mértékkel mérik.

Hogy ez a mérték miképen aránylik ahhoz, amit fővárosi ember megszokott — azt nem tudom. Teny az, hogy tegnap manikürözletni akartam és e célból bementem a helybeli borbélyüzletbe, ahol egy jóságos kisasszony intézi ezt a müveletet közmegelégedésre. A kisasszony érkezésem pillanatában épp egy nyaraló hölgy ujjait kezelte. Azt kérdem:

— Mikor kerülhetek én sorra?

— Azonnal — azt mondja.

— Van még annyi időm, hogy valami kis gyümölcs után nézzek?

— Annyi meg talán lesz. Nagyon szép barackot tetszik kapni a Pacsirta villában.

— Hol a Pacsirta-villa?

— Itt a szomszédban. Biciklin legfeljebb öt perc. Gyalog is meg tetszik járni jó negyedóra alatt.

— Oda-vissza?

— Nem csak oda.

— Bravó — gondoltam magamban. — Az ilyesmire mondják errefelé, hogy »itt a szomszédban?« De ezt csak úgy nagyon halkan és nagyon magamban gondoltam. Hangosan mind össze azt kérdeztem: — Nem kerül ez akkor túlságosan sok időbe? Az előbb azt mondta a kisasszony, hogy azonnal sorrakerülök. Mi az az »azonnal«?

— Huszonöt-harminc perc.

Ezen már nem is csodálkoztam. Pláne azok után, hogy a mult héten kiégett nálunk a biztosíték, a szerelő eljött reggel nyolckor, megnézte a villamosmüveinket, azt mondta, hogy:

— Nincs itt semmi nagyobb baj. Mindjárt visszajövök és megcsinálom.

Ezzel elment. Reggel negyed kilenckor. Visszajött másnap délben fél tizenkettőkor. Mindjárt.

2 TAPINTAT

Ezt a helybeli körorvos mesélte. Nehéz beteghez hivták, akikben úgyszólván már csak az imádság tartotta a lelket. A doktor megvizsgálta a ziháló mellű, kipirult arcú öregasszonyt, megnyugtatólag tapsikolta meg a kezét és azt mondta neki:

— Na, jól van, Örzse nént, nem lesz itt semmi hiba.

Aztán félrehivta András gazdát, a nénike erős, tagbaszakadt keményjárású gazda-fiát és elmagyarázta neki, hogy nem állhat jót a beteg életéért, ha nem szállitják azonnal kórházba. — Természetszerüleg ne ma beteg jelenlétében mondta ezt el, hanem zárt ajtók mögött, a konyhában, de még ott is suttogóra halkitott hangon.

András gazda illedelmesen végig hallgatta a doktort, aztán elgondolkodva pödört egyet a bajuszán, végül is bement a »tiszta szobába« a beteghez és néhány pillanatnyi megfontolt kóhécselés után azt mondta neki, valódi falusi tapintattal, hogy:

— Hallja-e, nyanya! Azt mondja a doktor úr, hogy ha nem visszük kendet kórházba, hat azon nyomban meghal.

3. NYARALÓ

Hogy ezzel a fogalommal miként áll a falusi ember és mi a véleménye a nyaralóról, azt nem tudom. Eddig még senki se mondott errevonatkozólag semmit a szemembe. De hogy ez a vélemény nem lehet valami túlzottan hizelgő, arról mégis van némi halvány sejtelmem.

Ez a sejtelmem onnan származik, hogy magam is falusi származásu vagyok. És még máig is emlékszem arra, amit nekem gyermekkoromban Vince bácsi mondott az egyetlen fővárosi vendégről, aki ismeretlen okból épp a mi kis falunkat választotta nyári tartózkodási helyéül.

Erre a nyaralóra azt mondta Vince bácsi, hogy:

— Odanézzen, ifiuram! Látott má' ilyet? Mikor még az oktalan állat, a kutya is hüvösre húzódik, akkor ez pokrócot terit a fűre, oszt kifekszik a napra. Nincs ennek tökéletes esze!

Zágon István.

— Dr Molnár Imre csongrádi főispánt a csonka nagyszalontai református egyházmegye gondnokává választották.

HIREK

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata, október 16-án reggel 8 órától, október 23-án reggel 8 óráig: Kossuth, Piac u. 26, telefon: 29-56. sz. — Magyar Korona, Kálvin-tér 15., telefon: 16-66. Arany János Csapó u. 66, telefon: 11-78. — Hungária, Szoboszlói út 4, telefon: 32-50 sz.

A mi szüretünk

Szüret van újra kis falunkban,
S mind ott van az egész család.
Mégis hiányzik közülünk valaki,
Kinek már nem látjuk kedves arcát.

Ki nem jár-kel többe közöttünk,
Nem szedi a szőlőt reszkető kéze,
Nem csókoljuk hófehér haját,
Nem dobog köztünk szerető szíve.

Csak szedjük a szőlőt szótlanul,
Alig beszélünk, szólunk valamit,
Hiányány arcunkra a bánat kiül,
Hogy látjuk egymás hulló könnyeit.

BIHARI MÁRIA ILONA.

— **Kassa város méltó keretek között készül megünnepelni hazatérésének** és a Kormányzó Ur bevonulásának ötödik évfordulóját. A többnapos felszabadulási ünnepség programján többek között az Operaház és a budapesti Nemzeti Színház vendégjátéka, képzőművészeti, fénykép-, könyv-, bélyeg- és vadászkiállítás, Gyöngyösbokréta-bemutató, irodalmi est, leventelőtér felavatása és különböző sportesemények szerepelnek.

— **A református egyház presbitériuma szerdán gyülést tart.** Néhány fontos ügyet tárgyalnak és szavaz a presbitérium két egyházkerületi világi tanácsbírói és egy tanárképviselői tisztségre, ugyanekkor megválasztják a Missziói Bizottság előadóját is Mezei Béla helyére. A presbiteriumban jelentést tesznek id. Kertész István presbiter haláláról s javaslatot terjesztenek elő a leventék között végzendő lelkészi munkára vonatkozóan, jelentést tesznek az új segédlelkészek kirendeléséről és a harangok igénybevételéről.

— **Hajdúszoboszlói küldöttség Szatmáron.** A szatmári Hazatérés templomában vasárnap Bélteky Lajos volt szatmári, jelenleg hajdúszoboszlói lelkipásztor prédikált. Ennek a templomnak a felszabadulás után a Bélteky Lajos vezetése alatt álló Lorántffy Zsuzsánna Nőegylet igen értékes és szép zászlót adományozott. A szatmári református hívek részéről egy küldöttség köszönte meg az elmúlt évben az ajándékot és most a hajdúszoboszlói nőegylet tagjai adták vissza a kedves látogatást.

— **A Csapó-utcai egyházrész** vezetősége ezúton is közli, hogy mindazon református egyháztagok részére, akik a korai sötétedésre és az utcák gyér világítására tekintettel a közóhajnak megfelelően 5—6-ig tartott szerdai bibliaórán bármily természetű elfoglaltságuk miatt nem tudnak résztvenni, ugyancsak szerdán a Széchenyi-utca 4. szám alatt levő lelkészi hivatalban este 7—8-ig hétről hétre rendszeresen bibliaórák tartatnak.

— **Felhívás a repülő modellező növendékekhez.** A M kir. Állami felsőipariskolában megnyílt a Magyar Aeró Szövetség 3. számú körzeti központi repülő modellező műhelye. Ezzel kapcsolatban felhívatnak a helybeli középiskolákban már megalakult Aeró körök kezdő és haladó növendékei, hogy a munka mielőbbi megkezdése végett jelentkezzenek az Idegenforgalmi Hivatalban Wizer Aladár műhelyvezető úrnál. **Vezetőség.**

— **Bengáliában már 130.000 hindu halt éhen.** Az éhínség még egyre fokozódik. A bengáliai törvényhozó gyűlés Kalkuttát a halál városának mondotta.

A debreceni kertek tolvajai nagyban árulták a gyümölcsöt

A debreceni rendőrség kézrekeritette a debreceni szőlőtelepek és gyümölcsöskertek tolvajait, akik hetek óta garázdálkodtak, fosztogatták a gyümölcsösöket, szőlőket és mázsaszámra adták el a lopott gyümölcsöt.

A tettes két fiatalkorú, akik a város külső részein szalmabogyákban, tengerikórókupacokban húzódtak meg éjszakára. A lopásokat éjszakai órákban innen kiindulva követték el. A Monostorpályi út mentén és más külsőségeken lévő szőlőkbe és gyümölcsösökbe hatoltak be a kerítésen átmászva és a lopott holmit részben a Várad utcai temetőben, részben a munkáskertben lévő rejtekhelyeikre dugták. Később *ládákat is szereztek be, kerékpárt kölcsönöztek és azon szállitották el a gyümölcsöt, szőlőt, almát, birsalmát, amit aztán üzletekben eladtak.* Egyik ilyen szállítás közben váltak gyanussá, a rendőr igazoltatásra szólította fel őket és kihallgatásuk alkalmával beismerték a sorozatosan elkövetett gyümölcslopásokat.

Ezen kivül beismerték, hogy özv. Kiss Gáborné Bajnok utca 42 szám alatti lakos lakására is behatoltak az ablakon keresztül és onnan élelmiszerjegyeket loptak, amit szintén eladtak. A rendőrség őrizetbe vette a fiatal korúakat.

— **Hervadó túra Hegyaljára.** Október 23-án indulva túristakirándulás lesz Sátoraljaújhelybe. Visszaérkezés vasárnap éjjel. Vasúti költség egész jegygyel 26.20 P. Előzetes jelentkezés szükséges a vacsora és a hálóhely biztosítása céljából. Jelentkezéseket kedden este a Gambrinusban levő túristaasztalnál elfogad a pénztáros. Indulás szombaton délután 14 óra 53 perckor.

— **Meggyilkoltak egy ráckevei kocsmárost, majd felgyujtották a kocsmáját.** Borzalmas rablógyilkosságot fedeztek fel a Ráckeve szomszédságában levő Lórév községben. Radasin Márikó 61 éves jómódú kocsmárost ismeretlen tettes meggyilkolta, majd a lakást kifosztotta s a halott emberre rágyujtotta a házat. Minthogy a gyilkosság, a rablás és a gyujtogatás az éjszakai órákban játszódott le, a tettesre elfogatása esetén halálbüntetés vár.

— **Római házaspár kőkoporsóját ásták ki a Szemlőhegyen.** A koporsó súlya mintegy 65 mázsa s benne egy római katonatiszt és felesége pihen római viseletbe öltözve. A szakértők szerint a koporsó a Krisztus utáni II. vagy III. századból származik.

— **A mai mondás:** sok van a rovásán, valamikor kedvező jelentésü volt. Valamikor ugyanis az elszámolásra fatárdakat használtak amelyeket az összegnek megfelelően rovátkákkal vésték tele. Ez a fadarab helyettesítette tehát a mai üzleti könyveket. Ugyancsak ilyen módon számolták el a munkateljesítményt és ennek megfelelően fizették a munkabéreket. A munkabérelszámolás esetében egyszerre mindjárt két ilyen fapálcát rovásoltak, az egyiket a munkaadó, a másikat a munkás tartotta meg magánál, így tehát az elszámolásnál nem fordulhatott elő sem tévedés, sem nézeteltérés. Ez a szokás különösen Észak-Németországban volt elterjedve, de nálunk Magyarországon is használatos volt. Igy tehát könnyen érthető, hogy minél több volt valakinek a rovásán, annál jobban járt.

— **A horvát katonakötelesek behívása.** Mint Zágrábból jelentik, hivatalosan közölték, hogy az 1925. évi korosztály összes tagjainak jelentkezniök kell szolgálatra. Ugyanakkor felszólították az összes régebbi korosztályok tagjait, hogy azonnal vonujlanak be illetékes csapatesteikhez.

— **Paul Iván államtitkár.** A hivatalos lap vasárnapi száma közli, hogy dr Paul Iván miniszteri osztályfőnöknek a pénzügyminiszter előterjesztésére a Kormányzó az államtitkári címet adományozta. Paul Iván a pénzügyminisztérium egyik legkitűnőbb főtisztviselője és államtitkári kinevezése arra érdemes férfiút ért.

* **TEXTILSZAPPAN jegy nélkül ismét kapható régi áron, kilogrammonkint 2.69. Krayer festéküzlet.**

* **Soskowski Arzén** világhírű dalmát festő három nagyméretü vászna a fénypontja a Bika-szálló kistermében megnyílt nagyszabásu képkiállításnak. A Bikában kiállító fővárosi „Petris Művészterem"-től ugyanezen művész „Ragusa délben" cimü művét az 1942. évi nemzetközi vásár kiállításán a Kormányzó Ur Őfőméltósága vásárolta meg. Megtekintésük díjtalan. Nyitva 9—1 és 3—7-ig.

— **Ünnepségek a nagyváradi tüzérségi hadapródiskolában.** A nagyváradi Gábor Áron tüzérségi hadapródiskola új lőterét, harcgyakorlatok bemutatásával felavatták Ünnepélyes keretek közt szentelte fel Hász István római katolikus és Soltész Elemér református tábori püspök az iskola új kápolnáját, illetve protestáns imatermét. Hlatky Endre főispán tartotta az iskola országzászlójának avatóbeszédét.

— **A pápai svájci gárda** tábori uniformist öltött, mint ezt azokon a képeket láthatjuk, amelyek mostanában a világsajtót bejárják. Patrontáska, fegyver s acélsisak egészitik ki a tábori uniformist. A képeken látható, hogy teljes hadfelkészültséggel áll a pápai svájci gárda, a Vatikánváros egyik mellékkapuján belül a „Porta Sant'Ann" küszöbén. 1870 szeptember 20. óta először történt meg, hogy a svájci gárda harcra felkészülten áll a posztján Akkor ugyanis II. Viktor Emánuel uralkodásának idén megtörtént, hogy az olasz hadsereg a város északkeleti részéből, a Porta Pia felől lőtte az egyházi államot. Azóta a svájci gárda kizárólag a palotaőrség és testőrség szerepét viselte a mostani változott helyzetig.

— **A vitorlázógép kényszerleszállást végzett és — elsodort egy embert.** Különös szerencsétlenség történt vasárnap délután a Bécsi úton, ahol egy vitorlázó repülőgép kényszerleszállást végzett az egyik téglagyár melletti réten. A még futó repülőgép elütötte Riedler Antal 63 éves gyári munkást és a gép szárnya több méteren át magával sodorta. Súlyos sérüléseket szenvedett. Kórházba szállították.

— **Eljegyzés közben detektivek jöttek és őrizetbe vették a menyasszonyt.** Barna Zsuzsi, Békés községbe való fiatal leány, egy ismert budapesti ügyvédnél szolgált már egy éve s a család nagyon megbizott a szorgalmas lányban. Mig a család svábhegyi villájában lakott és a városi lakásban csak a szobalány tartózkodott, ellopott 34.000 pengő értékü ruhanemüt ékszert és élelmiszert A leány ezután felkereste az ügyvédet és néhánynapos szabadságot kért, hogy hazautazzon falujába és megtarthassa eljegyzését. Elengedték és csak mikor visszatértek a városi lakásba, — vették észre, hogy a leány kifosztotta a lakást. Feljelentést tettek, két detektív leutazott a leány falujába és éppen akkor érkeztek meg, amikor Barna Zsuzsi eljegyzését tartotta egy módon gazdalegénnyel. Javában állt a tánc, dúrrogott a pezsgösüvegek dugója, mikor a rendőrség elfogta a leányt és Budapestre kisérték Beismerő vallomást tett, elmondotta, hogy azért lopott hogy hozományra tegyen szert A fiatal leányt letartóztatták.

— **A sírbatétel előtt megakadályoztak egy temetést.** Geisler József budapesti kereskedőségéd egy utcai verekedés alkalmával súlyosan megsebesült s később sérülésébe belehalt. Sebesülése után feljelentést tett szúrkálója, Tóth János ellen s ennek az ügynek főtárgyalása éppen a temetés napjára volt kitüzve. Mikor a törvényszék értesült, hogy a sértett időközben meghalt, az ügyészség elrendelte a holttest felboncolását. A hatóság emberei megjelentek a temetőben s közvetlenül a sírbatétel előtt a temetőt a boncterembe szállították.

Tolatás közben összeroncsolta a vonatkerék egy debreceni kocsirendező lábát

A mozdonyvezetőt gondatlanságból elkövetett súlyos testisértés miatt kétszáz pengő pénzbüntetésre itélték.

Gondatlanságból okozott súlyos testisértés vétsége miatt állott a debreceni törvényszék Székely István tanácsa előtt Majtényi István mozdonyvezető és Németh László tolatásvezető. A vád szerint 1940. szeptember 4-én a debreceni pályaudvaron tolatás közben Majtányi János gondatlansága folytán Bihari György kocsirendező a kerekek alá került és oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy később a klinikán *jobb lábát amputálni kellett.*

A vádlotak tagadták bünösségüket. Dr. Ökrös Sándor törvényszéki orvosszakértő vallomása után Des Combes Henrik műszaki szakértőt hallgatta ki a bíróság. Véleménye szerint gondatlanság csupán a mozdonyvezetőnél látszik fennforogni, mivel az tolatás közben a mozdonynak nagyobb gőzt adott. A tolatásvezető viszont a szürkületben nem láthatta a kocsik között dolgozó Biharit, különben is a váltók igazgatását is ő végezte. A védőbeszédek elhangzása után a törvényszék kihirdette az ítéletet. Eszerint Majtényi János mozdonyvezetőt bünösnek mondotta ki a vádban megállapított cselekmény elkövetésében és ezért 200 pengő pénzbüntetésre itéli. A másodrendü vádlottat viszont büncselekmény hiányában felmenti a vád és következményei alól. Az ítélet nem jogerős.

— **Pénztárrablót fogtak.** Szalontai László budapesti szobafestőségéd egy óvatlan pillanatban a Garay-téren egy vendéglő pénztárából 11.000 pengőt ellopott. Már éppen menekülni akart zsákmányával, mikor egy hölgy felfedezte a lopást. Lármát csapott és a menekülő Szalontait elfogták.

— **Elitélték, mert nem akart dolgozni.** Szabó Gizella 23 éves kertészleányt a budapesti törvényszék jogerősen 14 napi fogházra ítélte, mert munkahelyét indokolatlanul elhagyta. A büntetés végrehajtását felfüggesztették.

— **Bezártak két bukaresti szinházat.** A bukaresti hatóságok bezárattak két pincehelyiségben mü ködő szinházat, mert ezekben a közönség élete pánik esetén veszélyeztetve volt.

— **Egy olasz férfi halálos szerencsétlensége Magyarországon.** Barcs vasúti állomáson, amikor a személyvonat megállt, egy utas — mint később kiderült —, Ricciardi Giuseppe 31 éves átutazó olasz férfiú eddig még meg nem állapítható módon a szerelvény két ütközője közé került, amelyek összenyomták. A súlyosan sérült férfit a tovább induló vonaton Nagykanizsára vitték s kórházba szállították. Segíteni már nem tudtak rajta, rövid idő mulva meghalt. A vizsgálat megindult.

— **Három tüzesethez hivták tegnap délután a debreceni tüzoltókat,** de hamarosan kiderült, hogy valamennyi eset jelentéktelen. A Csapó u. 27. szám alatt özv. Polatschek Ignácné bazárjából délután 3 óra tájban erős füst tódult ki. Azt hitték, hogy kéménytüz, a kivonult tüzoltók azonban megállapították, hogy a szomszédban egy kályhában tüzet raktak és a rosszul összeérő csö következtében támadt a füst — Az Ispotály u. 1. szám alatt Goldstein Arnold szállodájában ismeretlen egyén a kályhába égő cigarettát dobott, melytől az ott levő papirhulladék meggyulladt. Nagy füst támadt, a tüzoltók kivonultak, hamarosan kiderült azonban, hogy nincs tüz. — Eisenberg Hermann, Hatvan u. 35. sz. alatt levő üzletében bútorlakkot töltöttek üvegbe tegnap este Közben gyufát gyújtottak a sötétben és ettől a lakk meggyulladt. Néhány láda és papirzsák elégett. A kár száz pengő. A tüzoltók hamar eloltották a tüzet.

Gyászrovat

Veresegyházy Béla fűszerkereskedő 57 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön fél 4 órakor lesz a díszravatalozó teremből. Lakás: Rákóczi-utca 67. Gebauer rendezi.

Dr Winkler Jenő fogorvos 66 éves korában elhunyt. Temetése kedden délután 3 órakor lesz a kötemető II. A) ravatalozó teremből a ref. egyház szertartása szerint. Lakás: Péterfia-u. 1. Dankó temetkezés.

Szücs Károly bútorraktári munkás 68 éves korában elhunyt. Temetése kedden délután 4 órakor lesz a köztemető IV. ravatalozó teremből. Lakás: Tóth Árpád-u. 90. Dankó temetkezés.

Nagyházy Sándor gazdálkodó 79 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön délután 2 órakor lesz a köztemető díszravatalozó teremből a ref. egyház szertartása szerint. Lakás: Eötvös-u. 41. Dankó temetkezés.

Buri Imre volt rendőr 27 éves korában elhunyt. Temetése szerdán délután 2 órakor lesz a köztemető III. ravatalozó teremből. Lakás: Hadházitelep. Dankó temetkezés.

Bakos Péter, a világítási vállalat csoportvezetője 47-ik évében elhunyt. Temetése ma délután félöt órakor lesz a köztemető II. A) ravatalozójából. Lakás: Ovoda-utca 4. Temetését Bartha vállalata végzi.

Kádár Ferenc cipészsegéd 36. évében elhunyt. Temetése ma délután 4 órakor lesz a köztemető III. ravatlozójából. Lakás: Cserepes-utca 22. Temetését Bartha vállalata végzi.

— **Budapesten már árusitják a sült gesztenyét.** Az ára azonban igen borsos. Egy szem sült gesztenye tíz fillér.

— **Vásárlás közben harisnyát rejtett ruhájába.** A Kontsek Kornél divatáru üzletbe bement tegnap délelőtt Bernáth Piroska 21 éves hajdúszováti leány és férfi harisnyákat kért megmutatni. Válogatás, nézegetés közben két harisnyát a ruhája közé rejtett. Tettét észrevették, leleplezték, a fiatal leányt és átadták a rendőrségnek.

— **Heti negyven cigaretta a római fejadag.** Mint Rómából jelentik, a fejadagot csak a 18 évesnél idősebb férfiak kaphatják. A cigarettamennyiséget megfelelő dohányadag formájában is ki lehet kapni.

— **Trnka Henrik temetése.** A város társadalmának és iparosságának impozáns nagy része mellett temették el hétfőn délután Trnka Henrik gépgyárost. A díszravatalozó termet zsúfolásig megtöltötte a gyászközönség, melynek sorában ott láttuk Nagybákay Antal országgyülési képviselőt, dr Erdős Károly egyetemi tanárt, Polgáry István gazdasági főtanácsost, Mike János, Nyilas Ferenc, Polgáry Bálint földbirtokosokat és a gazdatársadalom számos tagját, dr Riesz Kálmán kocsigyárost, Ganofszky Lajos nagykereskedőt, dr Koller József városi tanácsnokot és az iparostársadalom sok tagját. A ravatal felett Pass László evangélikus esperes imádkozott, az ima után négylovas gyászkocsira helyezték az érckoporsót, melyet a gyászközönség a sírhoz kisért. A nagyszámú koszorút külön kocsi vitte a sírhoz, ahol a lelkész újabb imája következett, majd a főiskolai Kántus gyászénekei mellett örök nyugalomra helyezték Trnka Henrik földi részeit.

— **Helyreigazítás.** Lapunk vasárnapi számában szedési hiba folytán Heffner Sándorné helyett Hieffer Sándorné jelent meg. A Tüzharcos Szövetség Otthonában tartott irodalmi esten tehát Heffner Sándorné olvasta fel három szép költeményét.

— **Elfogták a nagykőrösi rablógyilkosság tettesét.** Az elmúlt napokban özv. Szabó Ferencné 56 éves kürtilaposdi asszonyt ismeretlen tettes csákánnyal agyonverte, majd a lakást kifosztva elmenekült. A csendőrség most elfogta Kolompár József 21 éves cigánylegényt, aki bevallotta, hogy ő követte el a rablógyilkosságot. A gyilkost letartóztatták.

KÖZGAZDASÁG

Az egyházi főhatóság jóváhagyta a Svetits-bérház felerészének eladását

Mint már közöltük, a Svetits alapítvány birtokában levő Piac utcai bérház felét eladták a MOKTÁR-nak. A bérpalotát külföldi kölcsön segítségével építették fel és most alkalom nyílt arra, hogy az egyház adósságaitól megszabaduljon. Nagy előnye ennek a félház-eladásnak, hogy az egyház birtoka — amelyre szinten kötelezték volt a kölcsöni biztosítékként — most felszabadult és éppen úgy tehermentes marad, mint a Svetits alapítvány félbérháza.

A szerződést a MOKTÁR aláírása után bemutatták a nagyváradi püspöki hivatalnak és az egyházi főhatóság a maga részéről is jóváhagyta a vételt, így ez most már befejezetté vált.

A bérház felerészéért a MOKTÁR, illetve annak nyugdíjintézete magára vállalta azt a kétszázezer dolláros adósságot, mely az intézetnél fennállt a Svetits alapítvány terhére, amelyet annak idején az építkezés céljaira kellett felvenni. Azonfelül még félmillió pengő értéket adott a vevő, részben részvényekben, részben készpénzben a Svetits alapítványnak. November elsejétől kezdve már közösen birtokolják a bérházat a Svetits alapítvány és a MOKTÁR s közös bizottság intézi a ház ügyeit. Természetesen az ügyletből kifolyólag a lakás- és üzletbérlőket nem éri hátrány.

A mező-, kert- és erdőgazdaságban alkalmazott éves gazdasági cselédek, idénymunkások és sommás idénymunkások kedvezményes ruhaellátása

A közellátásügyi miniszter úr a Debrecen sz. kir. város területén lakó mező-, kert- és erdőgazdaságban alkalmazott éves gazdasági cselédek, ezeket követően az erdőgazdaságok idénymunkásai és végül ha a hatóság részére kiutalandó mennyiségből még telik, harmadsorban a sommás idénymunkások között a f. év őszén kedvezményes áru ruházati cikket kíván kiosztani. Az előbb nevezettek igényei az utóbb következőket megelőzik. Az akció keretében kiosztásra kerülő ruhaneműek a következők:

Bekecs készítésére alkalmas a 180 m szövet, bélésáruval, vattával és cérnával,

kabát és nadrág készítésére alkalmas á 2.75 m. férfi öltönyszövet, bélésáruval, vattával és varrócérnával,

zeig, novida illetve strux szövetből készült munkás nadrág,

női ruha készítésére alkalmas á 4 m. hosszú pamutszerű anyagból készült flanell,

kész férfi flanell ing,

kész férfi zefir ing,

kész férfi hosszú alsónadrág,

kész férfi rövid alsónadrág,

háztartási célokra alkalmas á 2 m. kendervászon.

Az említett ruházati cikkekre vonatkozó igénybejelentési űrlapokat a városi Közélelmezési Ügyosztály a szükséges tudnivalókkal együtt kézbesítésre kibocsátotta a Debrecen sz. kir. város területén levő mező-, kert- és erdőgazdaságok részére.

A tudnivalók szerint pontosan kitöltött és a munkaadó gazda által záradékolandó igénybejelentő lapokat 1943 november hó 5-ig kell a városi Közélelmezési Ügyosztály Gabonairodájában (Dobozi átjáró, földszint) benyujtani.

Ha valamelyik gazdaság igénybejelentő lapokat egyáltalán nem, vagy nem elegendő számban kapott volna, igénybejelentő lapok a szükséges számban a Gabonairodában vehetők át és pedig olyan időben, hogy azok szabályszerűen kitöltve és záradékolva a fenti határidőig benyujthatók legyenek, annál is inkább, mert elkésve beadott igénybejelentéseket tárgyalás alá venni nem lehet.

Polgármester.

Országos cipészgyűlés

Tóbiás miniszteri osztálytanácsos az egyenlőtlen verseny kiküszöböléséről — Még ebben az évben tárgyalják az iparos nyugdíjjavaslatot

Nagyvárad és több más város cipésziparosainak kezdeményezésére a Keresztény Iparosok Országos Szövetsége vasárnap délelőttre országos cipészgyűlést hívott össze, amelyen *220 ipartestület* cipészszakosztályainak, valamint a budapesti és pestkörnyéki ipartestületek cipészszakosztályainak kiküldöttei vettek részt.

Mádl János, a Keresztény Iparosok Országos Szövetségének előadoja hangoztatta, hogy a magyar iparosság sohasem kerülhet olyan helyzetbe, hogy szembekerüljön akár hazájával, akár más nemzeti eszmékkel. Annak a reményének adott kifejezést, hogy a nemzeti eszmék iránt mindenkor hű magyar iparosság sérelmei tekintetében a kormánynál mindenkor meghallgatásra talál.

Baldauf László, a budapesti cipészipartestület elnöke *erélyesen kikelt a feketepiac ellen.* Kérte, hogy továbbra is az ipartestületek végezzék a nyersanyagelosztást.

Tóbiás Kornél miniszteri osztálytanácsos, az iparügyi minisztérium kiküldöttje kijelentette, hogy *a kormány a cipésziparosság méltányos kívánságait mindenkor teljesíteni kívánja. Az egyenlőtlen verseny kiküszöbölésére több gyár alapítására nem adott engedélyt,* így legutóbb a felsőgallai gyár működését akadályozták meg. Bejelentette továbbá, hogy *még ebben az esztendőben tárgyalják az iparos nyugdíjtörvényt.*

Az iparosság a bejelentést nagy lelkesedéssel és tapsviharral fogadta, majd Mádl János, a szövetség elnöke jelentette be, hogy a nagygyűlés 350 vidéki kisiparost küldött ki. Ezután letárgyalták a napirendre tűzött ügyeket.

Ajánlati felhívás gyermekruhák szállítására

A debreceni református egyház árvaügyi bizottságának elnöksége pályázatot hirdet kb. 50 fiú és 50 leánykaruha szállítására. Az ajánlat beadásának határideje 1943 október 30-án déli 12 óráig a debreceni ref. egyház pénztári hivatalában (Kálvin-tér 17. keresztépület). Részletes feltételek megtudhatók ugyanott minden hétköznap délelőtt 8—1 óráig.

A debreceni ref. egyház árvaügyi bizottságának elnöksége.

Hirdetmény. Debrecen sz kir. város a verestarka marhatenyésztés minőségi fejlesztése érdekében több városi tulajdont képező fiatal tenyészbikát kíván elhelyezni gazdáknál, vagy más személyeknél a város határának különböző pontjain. Felhívom mindazokat, akik bikák tartására vállalkoznak, hogy ebbeli szándékukat a városházán a gazdasági ügyosztályban (városháza félemelet 13. sz. szoba) a hivatalos órák alatt 8—2-ig jelentsék be. Ugyanott a tartási feltételek is megtudhatók. Gazdasági tanácsnok.

Hirdetmény

Értesítjük a t. Utazóközönséget, hogy *a Népfürdő előtti feltételes megállóhelyet 1943 október 19-től megszüntetjük.* A Debreczeni Helyi Vasut Üzletigazgatósága.

SPORT

Nagy Mihály sérülése miatt súlyos vereséget szenvedett a DVSC Ujvidéken

Ujvidék—DVSC 4:0 (1:0). A DVSC csapata nagy gólarányú vereséget szenvedett Ujvidéken. A csapatot határtalan balszerencse kísérte, **már az első félidőben Nagy Mihály egy vetődésnél rúgást kapott, súlyosan megsérül, kiviszik, majd visszatér, de ettől kezdve csak statisztál a kapuban, majd a II. félidő 27. percében állapota annyira súlyosra fordul, hogy kórházba kell szállítani és helyét B. Nagy foglalja el a kapuban. Ebben a sajnálatos esetben benne van a súlyos vereség oka is.** Erőnlét és a támadások tervszerűsége terén a DVSC jóval ellenfele fölött állott és ha a sajnálatos baleset, mely kapusától fosztotta meg a csapatot, közbe nem jön, legalább egyik pontot elhozzák Ujvidékről.

o*o

Hosszú fárasztó utazás után szombaton késő éjjel érkezett meg a debreceni csapat Ujvidékre. Vasárnap délelőtt könnyű séta volt városnézés kapcsán. A mérkőzésre a hosszú utazástól kissé mereven **Nagy Mihály, Csokai, B. Nagy, Orosz, Nagy II., Serfőző, Szabó, Tisza, Sidlik,** Mester Szilágyi összeállításban futott ki a DVSC Keményvári játékvezető **sípjelére.**

A mérkőzés kiegyensúlyozott mezőnyjátékkal indul, Nagy Mihály szépen fogja Zsoldos labdáját, majd B. Nagy szereli Welkert és a közönség vérmesebb része 11-est követel. Az 5-ik percben Mézes lesről elfut, beadását beadását Pálfi 3 méterről hálóba fejeli. 1:0 Ujvidék javára. Nagy helyzet Mester kezezésén akad el. **Rab kitűnően játszik a DVSC ellen,** több veszélyes debreceni támadást akaszt meg. **A 17. percben Szilágyi nagy lövését bravurral menti Platz.** Remek debreceni akció után Tisza fölé lő. Nagy II és Welker összefejel, **Welker vérző fejjel néhány percre elhagyja a pályát és kötéssel tér vissza.** A 35. percben sérül meg Nagy Mihály, kavarodásnál nagy erővel vetődik és rúgás éri. Orvost hívnak a pályára, majd kiviszik a szünetig B. Nagy véd. Mestert reklamálásért figyelmeztetik és újvidéki támadás közben ér véget a félidő

A II. félidőben Nagy Mihály áll kapuba, bár rosszul van. Igy is az 5. percben Pálfi lábáról veszélyes helyzetben szedi le a labdát, Tisza lábáról pedig Platz üti le gólhelyzetben a bőrt. A 17. percben Avar átadását Welker nagy lövéssel hálóba ragasztja. A 20. percben Pálfi elhúz Csokai mellett, átadását ismét a bekötött fejű újvidéki középcsatár lövi hálóba. Már 3:0. A 23. percben Nagy Mihály összeesik, kórházba szállítják s végig B. Nagy véd. Mézes nagy lövését kiöklözi, de a 44 percben Welker Sörös átadásából újra a hálóba talál és beállítja a végeredményt.

o*o

Nagyiramú, végig változatos mérkőzést hozott a két csapat találkozása. A debreceni védelem, élén Nagy II-vel remekül játszott. Nagy Mihály sérüléséig mindössze egy gól esett és minden percben esedékes volt a debreceni egyenlítés. A kapus nélkül játszó, csonka DVSC már nem fordíthatta meg a mérkőzés sorsát, pedig hosszú, szélekre játszott labdákkal így is sok veszélyes támadást építettek fel. Nagy Mihály sérüléséig kitűnően védett, Csokai és B. Nagy egyenletesen jól játszott. Nagy II. volt a DVSC legjobb embere, a szélső fedezetek közül Orosz játszott jobban. A támadósorban Szilágyi és Tisza játéka emelkedett ki. Mester ló labdáival tűnt ki. Az Ujvidék legjobb embere Rab volt, Máriás, Welker és Platz játszottak még kifogástalanul.

-*-

Beszéltünk a hazatérő DVSC játékosokkal és vezetőikkel, Lindenberger Gyula főtitkárral és Móré János edzővel. A csapat fáradtan, összetörve a hatalmas utazástól érkezett meg és egyhangulag panaszkodnak az utazásra.

— A baj már ott kezdődött, hogy a mult héten több játékosunk szolgálati elfoglaltsága miatt nem vehetett részt az edzésen és ez bizony nyomot hagyott játékukon. **A hirtelen bekapott első gól után, 1:0 állásnál Sidlik teljesen szabályos gólt szerzett. Ujvidék is minden tiltakozás nélkül indult középkezdéshez, azonban nagy meglepetésre Keményvári játékvezető állítólag kezezés miatt ellenünk ítélt szabadrúgást és a gólt nem adta meg.** Ettől eltekintve is a játékvezető sok téves ítélete sujtotta csapatunkat. Nagy Mihályba Sörös ugrott bele egy vetődésnél és izomszakadást, vagy szárkapocstörést szenvedett. — Hazahoztuk a sérülés természetét a röntgen fogja megállapítani. — Ezen a mérkőzésen kiderült az MLSz új rendeletének, mely az edzőket a kispadról eltiltja, a tarthatatlansága is. Nagy Mihály súlyos sérülten vonaglott a pályán, a játékosoknak játszaniuk kellett és míg a játékvezető észre nem vette a jelenetet, senki nem ment segítségére. A csapatot azonban nem törte le a vereség, annak ellenére tartja jó formáját és a soronkövetkező két mérkőzés: a Szolnok és Gamma mérkőzéseknek pontjait mindenképen meg akarják szerezni.

Kitűnően sikerült a hadtest leventék birkozóversenye

Szépszámú érdeklődő közönség előtt vasárnap egész napon át bonyolították le a hadtest leventék részére a bajnoki birkozóversenyt. A délutáni döntőmérkőzéseken ott láttuk a közönség soraiban magát a hadtestparancsnok vitéz *Farkas* Ferenc altábornagyot, gróf *Markovics* Árpád ezredes, vezérkari főnököt, *Hermándy* Géza ezredes hadtest leventeparancsnokot és még sok előkelőséget a városunk közéletéből.

A leventék szép és nemes vetélkedésében felvonultak a hadtest legjobbjai is, így Debrecen, Szolnok, Orosháza, Mezőtúr, Hajdúböszörmény birkozói. A viadalon különösen szépen szerepeltek a debreceniek, orosháziak és a szolnokiak valamint a mezőtúriak. A verseny részletes eredményei a következők: (Záró jelben D—Debrecen, Sz—Szolnok, O—Orosháza, M—Mezőtúr, Hb—Hajdúböszörmény.)

Légsúly: Toldi (M) győz Juhész (M) ellen, Biró (Sz) győz Balogh (D) ellen, Balogh A. (Sz.) győz Cserép (H.-b.) ellen. Pehelysúly: Kiss (M) veszt Pásztor (D) ellen. Hajos (O) győz Szabó (Hb) ellen. Könnyűsúly: Horváth (D) győz Kompóti (Hb.) ellen. Sárosi (M) győz Szőlősi (D) ellen. Tarcsai (D) veszt Sin (O) ellen. Sándor (O) győz Ivanof (D) ellen. Polonyi (Sz.) győz Fogarassy (D) ellen. Váltósúly: Pásztor (D) győb Szabo (Hb) ellen. Varga (Sz.) győz Nemes (D) ellen. Baranyai (O) győz Nagy (M) ellen. Középsúly: Simon (M) győz Tóth (Hb) ellen. G. Kiss (Sz) veszet Bagó (O) ellen. Légsúly: Toldi (M) győz alogh (D) ellen. Balogh A. (Sz) győz Juhász (D) ellen. Iró (Sz) győz Cserép (Hb) ellen. Pehelysúly: Antal (O) győz Kiss (M) ellen. Hajas (O) győz Pásztor (O) ellen. Középsúly: Kovács (O) győz Kompóti (Hb) ellen. Horváth (D) veszt Sárosi (M) ellen. Tarcsai (D) győz Sándor (O) ellen. Sin (O) győb Szőlösy (D) ellen. Ivanof (D) veszt Fogarasy (D) ellen. Váltósúly: Pusztai (O) veszt Pásztor (D) ellen. Szabó (Hb) győz Nemes (D) ellen. Nagy (M) győz Varga (Sz) ellen. Középsúly: Nagy (O) győz Tóth (Hb) ellen. Simon (M) győz G. Kiss (Sz) ellen. Középsúly: Polonyi (Sz) győz Kovács (D) ellen. Tarcsai (D) győz Horváth (D) ellen. Sin (O) győz Sárosi (M) ellen. Sándor (O) veszt Fogarasy (D) ellen. Váltósúly: Pusztai (O) győz Baranyai (O) ellen. Pásztor (D) győz Varga (Sz) ellen. Nagy (M) győz Szabó (Hb) ellen. Légsúly: Toldi (M) győz Balogh (Sz) ellen. Pehelysúly: Pásztor (D) győz Szabó (Hb) ellen. Antal (O) győz Hajas (O) ellen. Könnyűsúly: Sárosi (M) győz Tarcsai (O) ellen. Sin (O) győz Polonyi (Sz) ellen. Fogarassy (D) győz Kovács (D) ellen. Félnehézsúly: Tóth (D) győz Mészáros (Sz) ellen. Domokos (D) győz Csabai (Sz) ellen. Könnyűsúly: Polonyi (Sz) győz Sárosi (M) ellen. Sin (O) győz Fogarassy ellen. Légsúly: Biró (Sz) veszt Toldi (M) ellen. Pehelysúly: Antali (O) győz Pásztor (D) ellen. Légsúly: Kató (Hb) veszt Albert (O) ellen. Pásztor (O) győz Rózsa (Hb) ellen. Pehelysúly: Máté (O) győz Molnár (Hb) ellen. Nagy (D) győz Ungvári (Hb) ellen. Ugrai (M) győz Király (Hb) ellen. Légsúly: Kató (Hb) veszt Rózsa (Hb) ellen. — Albert (O) győz Parti (O) ellen. Pehelysúly: Nagy (D) győz Molnár (Hb) ellen. Máté (O) győz Balogh (O) ellen. Könnyűsúly: Ungvári (Hb) győz Sztanyi (Hb) ellen. Erdei (D) győz Király (Hb) ellen. Váltósúly: Pásztor (D) győz Baranyai (O) ellen. Pusztai (O) győz Nagy (M) ellen. Középsúly: Bagó (O) győz Simon (M) ellen. Nagy (D) győz G. Kiss (Sz) ellen. Légsúly: Albert (O) győz Rózsa (Hb) ellen. Pehelysúly: Molnár (Hb) veszt Balogh (O) ellen. Máté (O) győz Nagy (D) ellen. Könnyűsúly: Ugrai (M) győz Ungvári (Hb) ellen. Erdei (D) győz Kupai (Hb) ellen. Félnehézsúly: Domokos (D) győz Tóth (D) ellen. Középsúly: Nagy (D) győz Bagó (O) ellen. Erdei (D) győz Ugrai (M) ellen. Tóth (D) győz Csabai (Sz) ellen. Nagy (D) győz Simon (M) ellen.

Végeredményben a légsúly győztese az ifjúleventéknél Toldi (Mezőtúr) 2. Biró (Szolnok, 3. Balogh (Szolnok). — Könnyűsúlyban: 1. Sin (Oroszháza), 2. Polonyi (Szolnok), 3. Fogarasy (Debrecen). Pehelysúlyban: 1. Antali (Orosháza), 2. Hajas (Orosháza), 3. Pásztor (Debrecen). Váltósúlyban: 1. Pásztor (Debrecen), 2. Pusztai (Orosháza), 3. Baranyai (Orosháza). Félnehezsúlyban: 1. Domokos ((Debrecen), 2 Tóth (Debrecen), 3. Csabai (Szolnok) Középsúlyban: 1. Nagy Debrecen), 2. 2. Simon (Mezőtúr), 3. Bagó (Orosháza). Nehézsúlyban: 1. Kaposvári (Szolnok).

A levente legények versenyében a légsúlyban 1. Albert Orosháza, 2. Pesti (rosháza), 3. Rózsa (Hajdúböszörmény) Pehelysúlyban: 1. Máthé (Orosháza), 2 Nagy (Debrecen), 3. Balogh (Orosháza) Könnyűsúlban 1. Érdei (Debrecen) 2. Ugrai (Mezőtúr). 3. Ungvári (Hajdúböszörmény). Váltósúlyban: 1. Nagy (Szolnok).

A mérkőzések során a DVSC két kiváló birkozója Gedeon és Németh bemutató szabadfogású és görög-római birkozást mutattak be nagy siker mellett.

—~—

A vasárnap lejátszott NB I mérkőzések eredményei: a következők: Kolozsvár—Ferencváros 2:1, Csepel—Gamma 1:1, Szegedi VSE—Ujpest 4:2 (Ujpesten!), Vasas—Kispest 5:2, Elektromos—BSzKRT 5:2, Nagyvárad—Salgótarján 2:1, Diósgyör—Szolnok 3:1, Ujvidék—DVSC 4:0.

A DVSC a 13-ik helyre zuhant vissza. A bajnoki tabella a következő a vasárnapi forduló után;

1. Nagyvárad	7	6	—	1	19: 8 12
2. Gamma	7	3	4	—	14:10 10
3. SalBTC	7	4	1	2	17:13 9
4. SzVSE	7	3	3	1	15:12 9
5. Kolozsvár	7	4	1	2	16:14 9
6. Kispest	7	4	—	3	23:19 8
7. Ujpest	7	3	1	3	22:13 7
8. Csepel	6	3	1	2	19:13 7
9. Vasas	7	2	3	2	14:14 7
10. Ferencváros	6	3	—	3	16:11 6
11. Ujvidék	7	2	2	3	13:16 6
12. Elektromos	7	2	1	4	12:22 5
13. DVSC	7	1	—	3	7:16 5
14. Szolnok	7	2	—	5	10:16 4
15. BSzKRT	7	—	3	4	15:24 3
16. DiMÁVAG	7	1	1	5	8:19 3

D. Villanygyár—Szatmárnémeti SE 2:2 (1:1), DEAC pálya, vezette Návay. A debreceni csapat Vörös — Pócsi, Sarkady — Erdei II, Gombos, Nagy Lajos — Orsós, Kántor, Elek II, Elek I, Baró összeállításban kzdött s két gólját Elek I és Elek II szerezte. A szatmáriak góllövője Tóth II és Szabó II volt. Jók: Elek II, Elek I és Nagy Lajos, illetve a közvetlen védelem. Návay jól vezette a mérkőzést.

Tiszthelyettesek—DEAC 3:2 (3:2). DEAC pálya vezette Kőrössy. Erős iramú mérkőzés. Az egyetemisták már 2:0-ra vezettek. Góllövők: Zubán, Timár, Mezei, illetve Bucsina, Dibáczi. Jók: Mezei, Timár, illetve Szőllősy és Hevesi. Kőrössy jószemű, kitűnő játékvezetőnek bizonyult ezúttal is.

DMTE—Mátészalkai LE 6:2 (2:1). Dohánygyári pálya, vezette Páll. A debreceni munkáscsapat megérdemelt győzelmet aratott. Góllövők: Halász és Kiss 2—2, Török, Nagy, illetve Nagy 2. Jók: Tömösvári, Nyíri, Nagy és Török, illetve Nagy. Páll kifogástalanul vezette a mérkőzést.

Villanygyár II.—NyVSC II. 3:2 (3:0) DEAC pálya, vezette Tóth. A debreceni csapat jó játék után győzött. Góllövők: Molnár, Bobák és Kiss dr

A MÁV LE a leventebajnokságban 6:0 (5:0) arányban győzött a Hajdúsámsoni LE együttese ellen.

Darai Béla legyőzte Kaltenecker, a BTK jeles ökölvivőjét vasárnap a Sportcsarnokban rendezett ökölvivőmérkőzések során.

A kézilabdavillámtorna győztese a Tiszafoldvári Cikta LE együttese lett. Eredmények: Testvériség—DVSC 7:4, Tiszaföldvár—Budapest VIII. ker. LE 11:6, Budapest VIII. ker. LE—DVSC 12:7, Tiszafoldvár—Testvériség 8:5.

A DEAC és DCASE atletikai versenyének részletes eredményeit holnapi számunkban közöljük.

Vasárnap DVSC—Szolnok bajnoki mérkőzés lesz Debrecenben. A mérkőzést Dankó játékvezető vezeti.

Debrecen ökölvivői Miskolcon szerepeltek vasárnap és ott a város városa válogatottjával 8:8 arányban eldöntetlenül végeztek. A debreceni győzelmeket Dóbó, Vécsi, Daróczi és Eperjesi szerezték.

A DVSC II csapata Szatmáron 2:1 arányú vereséget szenvedett a Szatmári Törekvéstől. A debreceniek gólját Rácz lőtte.

Püspökladányi MÁV—Nagybányai Petrozsény 4:0. A mérkőzést kifogástalanul vezette Harsányi.

B. Turul—MOVE Szabolcs 2:1. Amatőrbajnoki mérkőzés. Karcagi Levente—Hajdúböszörményi ISE 3:0. Amatőrbajnoki mérkőzés.

A DVSC birkozószakosztálya két csapatot indít a kerületi csapatbajnokságon. A DVSC csapatain kívül a Szolnoki MÁV és a hajdúböszörményiek nevezése érkezése be. További nevezések várhatók.

Nagy László, a DEAC kiváló úszója Budapesten második lett a 200 méteres mellúszásban. Nagy ideje 3 perc 6 mp. volt.

APRÓHIRDETÉSEK

MAGÁNNYOMOZÓ 54

GALOCSY legregibb magánnyomozó megfigyelései nyomozásai diszkrétek eredmenyesek. Zöldfa u. 3 szám Telefon: 28-72
54—1576 12 3

JANOSSY magánnyomozo bizalmasan nyomoz és megfigyel. Virag u. 21. Telefon: 23-78.
54—764 11. 9

KOSZTOLANCZY magannyomozo irodája, bizalmasan megfigyel, nyomoz Lorántffy u. 19
—1519 10. 31.

RADIO (58)

ANTENNA, rézhuzallal, rúddal eladó. Csörsz u. 14 sz. 58—1717

ALKALMAZAST NYER FÉRFI VEGYES

KERÉKPÁROZNI tudó erös munkásfiút felveszek, Csokonai u. 1.
2—313

HETEST azonnali belépésre felveszek, Erzsébet u. 28. 2—312

JOMAGAVISELETÜ erös fiút, vagy idösebb férfit állandó munkára felveszek. Csapó u. 67.
2—309

GAZDASÁGI ALLÁS FÉRFI (26)

SZESZGYÁRI gazdaságba keresünk stabil vizsgázott gépészt azonnali belépéssel. Ajánlat: nyírábrányi gazdaság, Nyírábrány, Pozsgai intéző. 26—279

SZORGALMAS rendes kertészt felveszünk, lehet családos is. Jelentkezni kedden, Batthyány u. 6. iroda. 26—266

KOCSIST felveszek, Bocskay szikvizüzembe Nagyvárad u. 1.
26—286

IRODAI FÉRFI (32)

GAZDASÁGBA irodai gyakornokot keresünk, aki a számadások vezetésében is jártas. Ajánlatok nyírábrányi gazdaság, Pozsgai intéző cimre kéretnek.
32—278

IPARI FÉRFI (33)

TANULÓT segédet felveszek, mézeskalácsosmester. Széchenyi u. 81.
33—56

ASZTALOSSEGÉDEK és tanulók fehér munkara felvétetnek. Burgundia 6
33—1088

FIATAL fodrászsegédet felveszek, Szent Anna u. 14. sz. 33—1704

NAGYMUNKÁST, vagy erös kézimunkást felvesz Kemánffy, Miklós u. 2. 33—340

AUTÓSZERELÖ segédet, tanulót és kocsimosót azonnali belépésre keresek. Szoboszlay, — Széchenyi u. 24.
33—1708

FODRÁSZSEGÉDET magas fizetéssel felvesz azonnal, Kiss, Csapó u. 37. sz. 33—1712

FIATAL fodrászsegédet teljes ellátással felveszek, Derecske, Petöfi utca 880. 33—289

GYÁRÜZEM asztalosmunkában jártas segédmunkást keres azonnali belépésre. Cím a kiadóban. vv. 33—904

ASZTALOSSEGÉDET azonnali belépésre felveszek, Erzsébet u. 28.
33—311

JÓMUNKÁS fodrászsegédet állandó munkára felvesz Róth, Hatvan u. 18. 33—294

TANULÓ FIÚ (64)

TANULÓFIUT papírkereskedésbe felveszek, Vámosi, színházi átjáró.
64—314

KIFUTÓ FIÚ (49)

KIFUTÓ, kerékpározni tudó, kiszolgálásban jártas kisasszony, vagy fiatalember felvétetik, Varga rövidárúnagykereskedő, Simonffy u. 2.
49—345

KIFUTÓFIUT felvesz Török festéküzlet. Cegléd u. 20. 49—1707

KIFUTÓFIUT felvesz Mayer mérnök Batthyán u. 5. sz 49—342

KIFUTÓFIUT, vagy leányt felvesz Altmann szücs, Miklós u. 2
49—334

SZÜCSSEGÉDEK felvétetnek azonnalra — Altmann szücs, Miklós u 2. sz. 33—335

KIFUTÓT azonnali belépésre felveszek, Volentik, Piac u. 38.
49—1710

KIFUTÓT, megbizhatót felevsz Tiszavidéki Tésztagyár, Piac u. 36.
49—328

KIFUTÓFIU azonnalra felvétetik, Csemete u. 20
49—321

ÜGYES kifutófiú felvétetik, 15 éves, Jósa és Jóna drogéria, Kossuth u. 6. sz. 49—320

ALKALMAZÁST NYER NŐ VEGYES (4)

GYERMEK gondozónőt gyakorlattal birót, keresek. Széchenyi u. 69 B.
vv. 4—62

TAKARITÓNÖ fiatal, felvétetik az Arany Bika kádfürdöbe. 4—347

FOGORVOSI kisegítönek fiatal leányt, aki a rendelö takarítását is elvállalja, felveszek, dr Weisz Endre, Svetits bérház. 4—1706

HARISNYA kötésre keresek gyakorlott kézi kötönöt, Nagyvárad u. 14.
4—304

HARISNYA szemfelszedö lányokat felveszek, Nagy Gyula mühimzö, Hatvan u. 1. 4—326

IPARI NŐ (35)

VARRÓLÁNY felvétetik Kováry Miklós szücs mester, püspöki palota.
35—995

NÖI ruha varrodába elsörendü segédlány és tanulóleány felvétetik, — Miklós u. 25. keresztépület. 35—1709

VARRÓLÁNYOK felvétetnek azonnalra — Altmann szücs, Miklós u 2. sz. 35—336

HÖLGYFODRÁSZ segédet azonnalra felveszek, Husztiné, Attila-tér 7. sz 35—283

SEGÉDLÁNYOKAT felvesz a Bencze szalon, Piac u. 61. 35—1720

FIATAL fodrász segédlányt azonnal felveszek, Biró Gyula fodrászmester, Hatvan u. 15
35—303

NÖIFODRÁSZ segédlányt azonnali belépésre felvesz Pelles fodrászszalon, iparkamara épület. 35—1714

HÖLGYFODRÁSZ kisasszonyt és tanulót azonnal felveszek, Vad, Kossuth u. 36. 35—1718

NÖI szabósegéd és varrólány felvétetik. Balázs Kossuth u. 58. sz.
35—324

KIFUTÓ LEÁNY (47)

KIFUTÓLEÁNYT üzletbe felveszek, Piac u 26. földszint. Lajos B. férfiszabó. 47—329

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT MINDENES (30)

MINDENES bentlakó középkorú főzönöt, kéttagú családhoz azonnal, vagy elsejére felveszek, Vörösmarty u. 18.
30—265

FÖZÖMINDENES kistagú családhoz azonnal, vagy elsejére elmenne, Vigkedvü Mihály u. 44. sz. 30—333

BEJÁRÓNŐ (8)

PARKETTHEZ értő bejárónö azonnalra felvétetik, Hatvan u. 6. szám III. em. 10. 8—337

SZERÉNYIGÉNYÜ bejárónöt minden házimunkára keresek. Török Bálint u. 2. utcai lakás, balra. 8—331

BEJÁRÓ takarítónö, tanulóleány és kifutóleány felvétetik. Batthyány u. 9. keresztépület. —323

ALKALMAZÁST KERES NŐ (3)

IDÖS asszony ajánlkozik kisebb háztartásba, idös házaspárhoz, elsejére. Vár u. 11. 3—274

ÉRETTSÉGIZETT önálló tisztviselönö, könyvelö, gép, gyorsirni tudó állást keres. „Mérlegképes" jeligére. 3—272

KÖZJKORU nö, házvezetönönek elsejére vagy azonnali belépésre idösebb házaspárhoz vagy magános úrhoz, hosszu bizonyítványnyal elmenne Dombi Károlyné, Vigkedvü Mihály u. 44.
30—330

ÜZLETI AJÁNLAT 67

ÉRTÉKES vásznaiból, selymeiből takarékosan szabjuk, varrjuk, nimezzük agynemüit, fehérneműit, függönyeit. Megrendelöink anyagjait külön biztositottuk Favorit, Csapo u. 24
67—573 12. 31

GYÖNYÖRÜ kabátok, s kosztümök pontosan készülnek „Tildi" divatszalonban. Rákóczi u. 11
67—1783 11 1.

KÖLCSÖNZÖK, veszek porszivót, gramofont. — Kerékpárosoknak ajánlok: dinamófejet, elemlámpát, hátfényt, sárhányót, pumpát, csontolajat. Soltész, Kálvin-tér 2
67—144 10 31.

SZÖRME bundákat javitok alakitok festek veszek, eladok. Kováry szücsmester, püspöki palota 1. 31. 67—593 11 31

HASZNÁLT órákat veszek, javitok, eladok. — Schiffmann Vendég u 7 sz kisallomásnal.
67—1792 1. 3

LEGOLCSÓBBAN test tisztit, Weisz kelmefestö Arany János u. 29 sz. keresztépület. 1900 vv

CIÁNOZ, vizsgál, zsi zsiktelenit felelösséggel Kiss Méliusz-tér 7 Telefon: 14-30 (veres templomnál).
67—606 11. 4.

TÖRÖTT gramofon lemezért 3 — P-t fizetek. Villanykörtecsere 30 f., Biró, Hunyadi u. 22.
67—33 11. 20

RÁDIÓAMATÖRÖK, hangszórók, trafók, kondenzátorok, warnispótló potenciométerek, használt alkatrészek kaphatók. Kölcsönzök porszivót, gramofont, Soltész, Kálvin-tér 2.
67—144 10. 31.

SIRKÖVEK mükőből és terméskőből, mészalak gyümölcsösök részére és pirossalak kerti utakra kaphatók a debreceni mükögyárnál, Fürdö u. 2 sz. 67—279 vv

BUNDÁJÁT most készittesse, alakittassa, — Katona Vilmos szücsmesternél, Simonffy u. 2 telefon: 12-32.
67—157 12. 12

BÖRKABÁT fordítást átalakítást pontosan vállal, Tegdes János szabómester Püspöki palota.
67—1996 11. 20.

ÜZLETI KERESLET 66

TOLLAT legmagasabb napi áron vesz. »Hangya« tollgyüjtö telep József kir. herceg 71.

ÉLELMISZER, ITAL (18)

ARANYPARMEN Jonathán, Batul stb. alma kapható termelönél mazsatételben is. Ungvár u. 4 pavillon-laktanya mellett.
18—892 10. 24.

ÉKSZER, ARANY, EZÜST (19)

RÉGI ékszereket, ezüstöt brilliánsat, magas áron veszek Ékszer javitás. Pollák aranymüves. Hatvan u. 2.
19—527 11. 29

ARANYAT, ezüstöt, brilliánsat ékszert napiárban veszek. Szelecsenyi. Sas u. 2.
19 495 11 27

ARANYAT ezüstnemüt ékszereket, napi áron vesz Takács Sandorne Piac u 56.
19—1872 11. 17

PÉNZ (57)

KISEBB tételekben biztositékra pénzt ki helyez nék. Cím a kiadóhivatalban. 57—346

OKTATÁS (56)

IZR. VALLÁSU tanító, magánórát vállalna, esetleg vidékre is elmenne. Cim: Engelmann Adolf, Kápolnási u 1. 56—269

AUTO, MOTOR, KERÉKPÁR, GÉP (7)

MÁTRA, száras, jó állapotban sürgösen eladó. Hajnal u. 21 sz.
7—308

SINGER süllyesztös varrógép, új állapotban levö eladó. Jósika u. 9.
7—1713

HASZNÁLT kerékpár békebeli gumival, jutányosan eladó. Lakatos úriszabó. Piac u. 44.
7—1715

HANGSZER (28)

ZONGORA hangolási munkát kitünö képzett segéd vállalok Vargyas Nap u 17. vidéken is
28 624 5. 3

ZONGORA, becsi remek hangú, kitünö fatüzeléses kályha eladó, Hadik utca 20. Egyetemi sporttelepnél 28—vv

CSELLÓT bérbe vennék, Simonffy u. 32.
28—288

BÚTOR (9)

FIGYELEM! SAJÁTKÉSZITMÉNYÜ konyhaberendezések festett halók, kombinált szekrények raktáron — Arany János u. 1., udvarban. 9—645. 11. 29

HALO és konyhaberendezések, legújabb kivitelben állandóan raktáron. Ujfalussynál, — Bethlen u. 56.
9—783 10. 22

NINCSEN fényes kirakatunk, bútort olcsón adunk, Piac u. 71. szám, ulvarban. Brilliné
9—1484 1. 8.

SZÉP bútort akar vásárolni? Számítását Lőcsei bútorüzletében megtalálja Eötvös 66.
9—886 11. 30

HASZNÁLT bútorokat irodaberendezést, wertheimkasszát és üzletberendezést magas áron veszek, Verö, Csapó u 10 szám. 9—737 11. 13.

KÉT ágy sodronnyal, s éjjeli szekrény eladó. — Csillag u. 16. 9—277

EGY darab tükrös kredenc, márványlappal eladó Kút u. 7. 9—271

FÉNYEZETT keményfa félhálo eladó. Magoss György-tér 28. Ugyanott mindenes felvétetik.
9—317

FÉNYEZETT háló eladó József kir. herceg u. 39.
9—325

KIADÓ ÜZLET, MÜHELY RAKTÁR 41

KIADÓ pince villanyvilágitással, gyümölcsraktárnak, pálinka kereskedönek, nagy üvegek eladók. Cím a kiadóban.
41—301

ÁTADÓ ÜZLET, VENDÉGLŐ (6)

TIZ év óta fennálló jóforgalmú étkezde, elfogadható olcsó árban átadó. Cím a kiadóban.
6—341

LAKÁSCSERE (53)

KÖZPONTBAN levö két nagyszobás, előszobás lakásomat elcserélném két kisebb szobás, vagy egy szoba, előszobás lakással. Érdeklödni Szabó Kálmán u. 14.
53—846

ELCSERÉLNÉM egy szoba, konyha, spájzos lakásom. Cím a kiadóban 53—344

LAKÁST KERES (52)

LEHETOLEG a központban különbejáratu bútorozott szobát keresek, központi fütés előny ben. Válaszokat „állami tisztviselö" jeligére a kiadóba kérek 52—830 vv

EGY szoba, konyha mellékhelyiséges lakást keres fiatal házaspár, állami alkalmazott. Esetleg bútorozott lakást is kivesz. Ajánlatokat: Baross u. 8. első ajtó alá kér. 52—700

DIÁK állandó szállást keres Cím a kiadóban.
52—300

BÚTOROZOTT SZOBA (10)

KÜLÖN előszobás utcai butorozott szoba, ágynemü nélkül, fürdöszoba használattal azonnalra nyolcvanötért, kedden délután. Kandia u. 6
10—275

BUTOROZOTT szoba, november elsejére kiadó. Ugyanott lenvászon ágynemü, fekete női tavaszi kabát eladó. Vár u. 2. sz félemelet 1. 10—318

BUTOROZOTT szoba, ágynemü használat nélkül azonnal kiadó, vagy elsejére. Cím a kiadóban
10—315

ELVESZETT (13)

ELVESZTETTEM börtárcámat a Gólya utcától a Csapó utcáig, — gazdakönyvvel és egyéb iratokkal. Becsületes megtaláló jutalom ellenében adja le: Zsák u. 2.
13—281

ELVESZTETTEM zöld bársony, IV. éves gazdászsapkámat. Becsületes megtaláló adja be a kiadóhivatalba.
13—273

VEGYES (68)

FEKETEFÖLD ingyen kapható, Pesti u. 21.
68—339

SZŐLŐMAGOT veszek. Béles nélküli női szürke bunda eladó. Csapó u. 88. illatszertár.
68—134

CSEREÜZLET (11)

NEMESITETT búzavetömagot cserélek rozsért, maximális árak arányában, Cím a kiadóban. 11—287

FEGYVER (21)

TIZENHATOS vadászfegyvert megvételre keresek. Cim a kiadóban.
21—268

KÁLYHA (46)

CSERÉPKÁLYHA modern, kandalószerű alig használt, hibátlan, úri lakásba való, nagy szoba fütésére alkalmas, 5×2.5×9 csempés, vegyes tüzelésü eladó. Domokos Lajos utca 6. sz. v. v. 46—100

KALOR-kályha eladó. Batthyány u. 10. fodrász üzlet. 4—290

GYERMEKKOCSI (27)

EGY fehér mély gyermekkocsi eladó. Vendég u. 2. sz. 27—327

HASZNÁLT RUHA, CIPŐ (69)

TISZTA gyapjú fekete női kabát, vékony alakra eladó. Pápay József u. 12 sz. (Poroszlay út 26. sz. mellett).
69—1459

TISZTI köppany, teljesen új, eladó. Magas alakra. Kálvin-tér 11. sz szabómühely.
69—1703

FÉRFIKABÁT, ruha, ágyterítő eladó. Megtekinthetöt 3—4-ig. Rothermere u. 45. 69—343

KALOR kályha, jó állapotban eladó. Böszörményi út 23. fodrászüzlet.
69—1711

ELADÓ drapp női átmeneti kabát és egy var rógép, Bujdosó u 34. sz. Homokkert. 63—291

Férfi báránybéléses kabát eladó. Hajnal u. bérház, A) lépcső 5
69—316

ELADÓ 12—15 éves leánynak gyönyörüen himzett bárány lengyelbunda, fekete férfi bunda, egypár 39-es zöld cipö. Kigyó u. 188.
69—307

UJ kékróka szinü angora kabát eladó. Bethlen u. 56. emelet. 69—299

ELADÓK szép női kosztümök, férfi öltöny és felöltö, középtermetüre. Megtekinthető Mester u. 3. sz fodrászüzlet.
63—298

ÖNKÉNTESI ruha, kifogástalan állapotban eladó, Bajkai úriszabó, — Hunyadi u. 11. 69—338

LENGYEL télikabát, oposum gallérral, jutányosan eladó. Lakatos úriszabó. Piac u. 44.
69—1716

KEKI kamgarn zubbony és köppenyanyag érkezett. Használt egyenruhák eladók, Borovszky úriszabóságában. Csapó u. 98. 69—1719

EZÜST rókaboa, teljesen új eladó. Cím a kiadóban. 69—319

INGÓSÁG VÉTEL VEGYES (37)

HASZNALT CSÖ-
ÓLMOT
vesz
LAPUNK NYOMDÁJA
József kir. hg-u. 1.
Bika bérház

JÓÁLLAPOTBAN levö kétégös gázrezsót keresek megvételre. Cimet kérem a kiadóba leadni.
37—1458

VADNYULBÖRT, darabonként 50 fillérért veszek, Cserepes u. 4
37—332

INGÓSÁG ELADÁS VEGYES (36)

SZÉP fikusz, filodendronok név- és születésnapokra igen alkalmas ajándék, még kaphatók. Hatvan u. 24. 36—1777

CUKRÁSZ kemence, két sütös, prima állapotban eladó, Katona Imre cukrász, Csapó u. 68
36—280

GAZDASÁGI ESZKÖZ

GAZDASÁGI felszerelési gépek, eszközök, kocsik szekerek alkatrészek állandóan raktáron. Árusít, becserél, vásárol, vitéz Nagy János, Hatvan u. 41. telefon: 26-19.
24—1811 12. 4.

BOROSHORDÓ, szölöprés eladó. Ugyanott javítás készül. Nap u. 4.
4—302

INGATLANCSERE 39

ELCSERÉLNÉM 3 holdas, jól termö szölömet kis családi házért. Cím a kiadóban. 39—285

ELADÓ HÁZ (17)

ELADÓ Homok-utca 15. számu ház. Értekezni Bethlen-u. 54. 17—84

ELADÓ Deák Ferenc utcán nagytelkü, emeletes ház. Ügynököt nem dijazok. Felvilágositást ad dr Nagy Béla ügyvéd, Debrecen Piac u. 45
17—209

BELVÁROSBAN adómentes, emeletes ház, háromszobás, kétszer kétszobás lakással, 180.000. Rákóczi utcánál adómentes négyszobás modern úriház. Csapó utcánál adómentes, komfortos, háromszobás, beköltözhető, nagytelkü családiházak, alkalmi vételek. Bövebbet Nagy Sándor ingatlanirodában, Csapó u. 27. Távbeszélö: 33-15. sz. 17—297

KÉTSZOBÁS lakás, 100 négyszögöl, elköltözés miatt eladó. 17—282

ELADÓ ház forgalmas helyen, esetleg földdel el cserélném, gazdálkodónak alkalmas, Márton Kálmán u. 13. 17—292

FÖLDBÉRLET (23)

BÉRBEADÓ 5 s fél hold föld Nagycserén. Értekezni: Meszena u. 23.
23—270

ELADÓ FÖLD (15)

NÉGY kat. hold elsöosztályú feketeföld, köútnál 28.000 pengöért eladó. Vevötöl hat évre kibérelik holdanként 5 mázsa búzáért. Bövebbet Nagy Sándor ingatlanirodában Csapó u. 27. Távbeszélö: 33-15. sz. 15—296

ELADÓ ÁLLATOK 14

VÉRFRISSITÉSRE tenyész faj bakkecskék és jerkék eladók. Keresztesi utca 12
14—167

FEJÖSTEHÉN kedvezö feltételekkel, tejhaszonra kiadó. Éden vendéglö. 14—396

TÖRZSKÖNYVEZETT patkányfogó kutyák eladók. Montiezredes u. 14
14—295

Szerkesztésért felelös:
PALFI JÓZSEF
Kiadásért felelös:
IFJ. SZIGETHY GYULA
főszerkesztö h. igazgató
Kiadja és nyomja a
TISZANTULI
KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RT.
Müszaki vezető:
SZIGETHY KÁROLY